

Kali samoupravljanja ne poženejo čez noč

V DO ŽITO urejajo medsebojne odnose

V Živilskem kombinatu Žito Ljubljana je bila 12. 1. 1982 problemska konferenca vseh osnovnih organizacij ZK v tozdih in delovne skupnosti skupnih služb, na kateri so se zbrali odgovorni komunisti temeljnih organizacij Žita, nekateri predstavniki občin, kjer so Žitovi tozdi ter odgovorni predstavniki občine Ljubljana-Moste-Polje. Razloge, ki so privedli do te konference, je že analizirala delovna skupina mošćanske konference socialistične zveze, ki jo je imenoval OK SZDL 25. 12. 1980. Vodila jo je Marina Juvančič, v njej pa so še sodelovali: Igor Kadunc, Denis Žust, Lidija Livek in Ivan Polak. Razlogi, ki so privedli do sedanjega stanja v DO Žito, so stari in segajo še v čase zamiranja centralističnega načina vodenja DO, po načelu »močne roke«. Bistvena nesoglasja v DO Žitu pa so se pojavljala iz več razlogov:

Na ravni DO Žito se niso mogli zediniti, katera investicija bo prednostna in kateri tozd iz treh dejavnosti — mlinarstvu, pekarstvu in konditorstvu bo posodobil proizvodnjo ali gradil. Za tri tozde skupnega pomena: Tehnični obrati, Blagovni promet in Razvoj-inženiring niso ustrezno urejena merila financiranja oziroma pridobivanje sredstev. Delovna skupnost skupnih služb po mnenju tozdov ne nudi kvalitativnih in hitrih storitev in je strokovno oslabiljena. Posamezne temeljne organizacije DO Žito so zaradi cenenosti tovrstnih storitev začele ustanavljati samostojne strokovne službe, prišlo je do podvajanja storitev in sporov o financiranju DSSS. Družbenopolitične organizacije, OO ZK, sindikat in konferenca sindikata niso mogle bistveno vplivati na poslovno politiko, ki je potekala predvsem na »direktorski ravni«, koder so kovali tudi vse najpomembnejše odločitve. Delegati in predstavniki tozdov so zastopali samo mnenje poslovnih struktur in niso bili odprto povezani z delavci, bazo. Tozd Triglav-Gorenjka se bori za socialno varnost delavcev v tovarni čokolade, Gorenjki, ker ne sme graditi nove tovarne in ne more uvažati surovin za redno proizvodnjo. Tozd Tehnični obrati išče delo izven Žita, ker po vsej Sloveniji razkropljeni tozdi izjavljajo, da najdejo cenejše storitve drugod, tozd pa je bil ustanovljen kot skupni servis za vse Žito. K temu lahko dodamo še zapiranje informacij v okviru tozdov in ne-

dosledno izvajanje sklepov organov samoupravljanja. Neuspeli referendum o temeljnih samoupravnih aktih in problem poslovanja zunanjetrgovinskega sektorja dodajajo nerešenim problemom piko na i.

Vsi ti in drugi problemi so bili v DO Žito prisotni v preteklosti, z njimi se je spopadla tudi problemska konferenca z novim vodstvom na čelu. Gradivo, ki je bilo napisano za konferenco, objavljamo v skróeni obliki:

Gradivo za problemsko konferenco ZK v DO Žito

I.

Na podlagi analize razmer v DO Žito-Ljubljana ne moremo mimo sedanje družbenoekonomske in politične situacije, ki zahteva predvsem od komunistov in vseh združenih delavcev v naših tozd, da razkrijemo in ocenimo poglobitve vzroke našega neučinkovitega dela pri utrjevanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov znotraj Kombinata. Le na poenoteni oceni stanja je mogoče graditi takšne oblike dela samoupravnih organov in DPO, ki bodo sistematično odpravljale našo nizko produktivnost in nevestno ravnanje pri uresničevanju skupno dogovorjenih ciljev. Zgolj z odgovornim odnosom do dela in drugih obveznosti na vseh ravneh družbene, gospodarske in politične organiziranosti lahko razrešujemo vprašanja tekočega dela in razvoja v DO Žito ter v družbi nasploh.

Neučinkovitost oz. neurejenost celotnega spleta samoupravnih odnosov med tozd v DO Žito, ne kaže iskati zgolj v večji ali manjši odgovornosti poslovnih delavcev, v delovanju samouprave in še posebej komunistov na ravni delovne organizacije, temveč predvsem v še neuveljavljenem položaju delavca v tozdih. Načelno sprejemanje skupnih ciljev ob hkratnem uresničevanju in zasledovanju zgolj lastnih interesov je lažno slogaštvo in prikriti oportunitizem, ki ne zagotavlja kvalitativnih izhodišč, da hitreje požene kolo razvoja.

Sedež Živilskega kombinata Žito, Ljubljana, ob Šmartinski cesti 154 v Mostah, kjer so sledeče temeljne organizacije: Mlini, Šumi, Pekarne z delovno enoto Pekatete, trije tozdi skupnega pomena: Blagovni promet, Razvoj-inženiring in Tehnični obrati ter Delovna skupnost skupnih služb.

Vztrajati je treba pri idejnopolitični diferenciaciji vseh komunistov in še posebej poslovnih delavcev, ker bomo samo tako razvili in utrdili odgovornost za uresničevanje skupnih in zahtevnejših nalog, ki se v sedanjem družbenem trenutku postavljajo pred nas. Nesprejemljivo je, da se skrivamo za lažnim zavezništvo in vse vzroke za napake iščemo pri drugih. Najmanj, kar pripada vsakemu, je soodgovornost in to mora biti tudi izhodišče za temeljit preokret v dogovorih in akcijah v naši delovni organizaciji.

II.

Podrobno analizo situacije v Žitu je že izdelala delovna skupina, ki je bila imenovana na 25. seji predsedstva OK SZDL Moste-Polje, dne 25. 12. 1980. O tej oceni, ki je bila izdelana 25. 3. 1981, so razpravljali politični aktivni posameznih tozdov in jo zelo različno sprejemali. Večina tozdov je menila, da je splošna ocena delovne skupine pravilna, niso pa sprejemali posameznih ocen konkretnih situacij, ki so zadevale negativne ocene njihovih tozdov. S ciljem, da bi ponovno dosegli opredelitev tozdov, smo posamezne sekretarje OO ZK zadolžili, da odgovorijo na nekatera ključna vprašanja o skupnem delovanju delovne organizacije. Ponovno lahko ugotovimo, da posamezne sredine niso pripravljene preteklosti in nastale situacije ocenjevati iz samokritične pozicije in pozicije soodgovornosti. Večina brani svoje pretekle pozicije in svoje dosedanje ravnanje ob črno-belem prikazovanju prizadevanj in učinkovitosti dela v tozd in DO. Delovna organizacija se izenajčuje z delovno skupnostjo skup-

nih služb, vse ukrepe tozdov, ki rušijo politiko in učinkovitost DO, branijo na račun učinkovitejšega reševanja lastnih problemov, ne glede na posledice v drugih tozdih in ne glede na skupno dogovorjene cilje. Različne ocene poslovnih organov in predstavnikov DPO v posameznih tozdih ne dopuščajo, da na tej osnovi izoblikujemo skupno in enotno oceno. Naloga problemske konference ZK je, da ob ocenah in ugotovitvah delovne skupine identificira probleme in sprejme enotna izhodišča za nadaljnje delo samoupravnih, DPO ter poslovnih organov in organizacij.

Iz ocen in ugotovitev delovne skupine nedvomno izhaja, da je v DO Žito prisotna deformacija ustavnega koncepta tozdov, saj se nekateri tozdi v Žitu spreminjajo v delovne organizacije, ob uveljavljanju skupinsko-lastniške miselnosti, ki spreminja dohodek, ustvarjen z družbenimi proizvodnimi sredstvi v »lasten« dohodek. Zastala je druga faza samoupravne preobrazbe, to je koncentracija dohodka na samoupravnih osnovah za uresničevanje skupno dogovorjenih ciljev. Vse to se dogaja mimo delavcev, in za to so krivi nosilci tehnokratskih teženj, ki so z uvajanjem administrativnega aparata v vsak tozd in prisvajanjem ter razdeljevanjem skupne poslovne politike razbili racionalno organiziranost Žita kot delovne organizacije.

III.

DO Žito je z okrog 40% deležem največji slovenski preskrbovalec z žitaricami in mokami. Ta delež v preskrbi daje Žitu slovenski pomen in ga postavlja v posebno odgovorno družbeno vlogo. Ta

odgovornost je v mestu Ljubljani še večja, saj je tu Žito z okrog 80% žitaric in mok praktično glavni preskrbovalec.

Pekarska dejavnost Žita zajema okrog 35% slovenskega pekarstva in okrog 65% deleža v mestu Ljubljani. Preskrba z žitaricami, mlevskimi izdelki in pekarska dejavnost sta v Žitu glavni in družbeno najbolj izpostavljeni dejavnosti. Te dejavnosti zajemajo v Žitu nekaj več kot 60% celotne realizacije.

Naloga Žita je, da zgradi dolgoročen kvaliteten in racionalen posloven odnos v preskrbovalni reproceloti od naročene in zagotovljene proizvodnje žitaric in mok za slovenske potrebe in še posebej potrebe mesta Ljubljane. To organizirano nabavno funkcijo, ki se veže na mlinsko-predelovalno industrijo, moramo po principih skupnega prihodka postaviti v ekonomsko pogojen odnos do pekarske dejavnosti. Gre za funkcijo, ki je v obstoječih pogojih temeljnih strukturnih neusklajenosti jugoslovanskega gospodarstva zelo zahtevna pri ustvarjanju kvalitetnega nabavnega odnosa, ki se mora odmakniti od gole nabave. Poleg tega je še vezana na veliko koncentracijo likvidnih in investicijskih sredstev vseh udeležencev v reproceloti.

Ta kompleks preskrbovalne reprocelote zajema naslednje proizvodne tozde: Mlini, Pekarne Ljubljana, Triglav-Gorenjka, Pekarna Bežigrad, Pekarna in slaščičarna Dolenjska, Pekarna Krško, Pekarna Vrhnika in Pekarna Kranj.

Omenjene tozde povezuje nabavno-prodajna funkcija, finančna funkcija-koncentracija kapitala za realizacijo nabavnih tokov in razvojnih programov, delitev dela s ciljem boljšega ko-

riščenja zmogljivosti in doseganja kvalitetnejših rezultatov poslovanja, razvojna funkcija v smeri stalne revitalizacije obstoječih proizvodnih programov in potrebnih rekonstrukcij, ter analitično-organizacijska funkcija v smeri neprestanega iskanja notranjih rezerv na analitično-primerjalnih osnovah. Celotna reprocelota pa povezuje princip celotnega prihodka, ki zaenkrat nima kvalitetnih izhodišč za dolgoročne in ekonomsko stabilne ter povezane pogoje delovanja vseh sodelujočih v reproverigi. Vse omenjene tozde pa povezuje tehnična funkcija, in sicer vsaj na ravni vzdrževanja.

Konditorje tozda Imperial, tozda Triglav-Gorenjka in tozda Šumi povezuje med seboj marketing funkcija (prodaja, nabava, distribucija, promocija in raziskava marketinga), finančna funkcija — za realizacijo nabavnih tokov in razvojnih programov, razvojna funkcija v smeri razvoja novih in izpopolnjevanja obstoječih programov, zunanjetrgovinska oz. problematika poslovnih odnosov s tujino in delitev dela.

Oba sklopa dejavnosti, preskrbovalno in konditorsko, povezujejo v Žito na skupni ravni:

— marketing funkcija (razširjena nabavno-prodajna funkcija) — izvozno-uvozna podfunkcija za doseganje učinkovitejših izvoznih rezultatov in zagotovitev uvoznih pogojev (sredstva in pravice)

— finančna funkcija za pretakanje likvidnih sredstev in združevanje razvojnih projektov na selektivno-prioritetnih izhodiščih — razvojna funkcija za razvoj novih, izpopolnjevanje in prilagajanje obstoječih programov ter drugih razvojno-tehničnih vprašanj

— ekonomsko-analitična in organizacijska funkcija za neprestana prizadevanja pri iskanju ekonomsko racionalnih rešitev. Razen teh funkcij pa je potrebno, da se še združujejo na ravni DO tiste podfunkcije, ki omogočajo zmanjšanje režijskih obremenitev (npr. združevanje računovodstev, tehnično-vzdrževalne službe itd.) ter tistih podfunkcij, ki jih zahteva skupen pristop in red v DO (npr. nagrajevanje, družbeni standard, pravno-informativna dejavnost itd.). Prikazane so temeljne družbene funkcije Žita, vloga posameznih tozdov in poslovne funkcije, ki jih povezujejo. Podali pa smo tudi oceno obstoječe situacije in težnj v Žito. Na tej osnovi je potrebno, da se problemska konferenca opredeli do nakazanih vprašanj, ki so osnova za pripravo še nesprejetih samoupravnih splošnih aktov: SS o združevanju dela in sredstev v DO, SS o temeljnih plana, SS o odnosih v skupnem prihodu, SS o oblikovanju, razporejanju in delitvi CD in sredstev za OD.

Stališča

1. Problemska konferenca ZK sprejema oceno in ugotovitve delovne skupine OK SZDL Moste-Polje kot skupno oceno družbeno ekonomskih in političnih razmer v DO Žito.

2. Nesprejemljivi so postopki in pristopi, ki ne upoštevajo skupno dogovorjenih ciljev in nalog ter krepijo skupinsko-lastninsko miselnost in vodijo k neučinkovitemu delu v delovni organizaciji.

3. Tehnokrasko uveljavljanje parcialnih in kratkoročnih interesov v tozdih je bilo možno zaradi premajhne informiranosti delavcev v tozdih in DO ter nezadostne aktivnosti družbenopolitičnih organizacij.

4. Neučinkovito in nestrokovno delo pri oblikovanju samoupravnih splošnih aktov je omogočalo neodgovorno delovanje posameznikov in sredin pri uresničevanju skupnih ciljev.

5. Obsojamo postopke in pristope, ki ne upoštevajo dogovorjenih ciljev in imajo za poslovne odločitve in organizacijske modele izključno dimenzijo tozda. V ta namen bomo v kadrovanje teh ključnih mest v tozdih, DSSS in DO vključili družbenopolitične organizacije delovne organizacije.

6. Nesprejemljivo je stališče, da se učinkovitost DO meri po učinkovitosti delovne skupnosti. Odgovornost za strokovnost in kvaliteto delavcev za učinkovito delovanje delovne skupnosti je nujno uresničevati le z odnosi svobodne menjave dela. Neučinkovite delavce delovne skupnosti je potrebno usmerjati na druga dela v okviru delovne organizacije.

7. Vse organizacijske spremembe in nove ekonomske modele, ki jih uvajajo v tozdih, DSSS in DO je potrebno predhodno strokovno in samoupravno verificirati ter oceniti učinkovitost za tozde in DO. Poslovodni delavci morajo ustaviti vse postopke in usmeritve, ki se ne odvijajo na strokovnih in samoupravno dogovorjenih osnovah.

Sklepi

1. Vse OO ZK naj januarja 1982 na osnovi gradiv, stališč in sklepov problemske konference opredelijo svojo konkretno aktivnost pri njihovem uresničevanju, s posebnim poudarkom na aktiviranju vseh družbeno političnih organizacij.

2. Komunisti v delavskih svetih v tozdih, DSSS in DO so dolžni, da na sejah razpravljajo in sprejmejo sklepe nadaljnje aktivnosti na osnovi stališč in sklepov problemske konference ZK.

3. Individualni poslovodni organi tozdov in DO pripravijo do obravnave zaključnega računa za leto 1981 osnove za uresničevanje skupne poslovne politike z dogovorjenimi prioritetami razvoja in potrebnega združevanja sredstev in predlog organiziranosti skupnih funkcij na ravni delovne organizacije.

4. Do 1. 6. 1982 pripraviti osnutek potrebnih samoupravnih sporazumov in splošnih aktov, ki izhajajo iz uresničevanja skupno dogovorjenih ciljev v DO Žito. Odgovoren vodja delovne skupnosti.

5. Koordinacijo sekretarjev OO ZK v DO Žito pri spremljanju poteka uresničevanja sklepov problemske konference in obveščanje OO ZK ter DS DO Žito opravlja delovno predsedstvo problemske konference ZK. Mandat delovnega predsedstva traja do ponovnega sklica problemske konference ZK.

6. Ponovni sklic problemske konference bo najpoznejše v šestih mesecih. Predsednik problemske konference ZK poroča o svojem delovanju med sklicevanjem.

Stališča posameznih predstavnikov OO ZK temeljnih organizacij in družbenopolitičnih delavcev

Anton Kosovel, delegat OO ZK tozda Pekarna Ljubljana

Povzel je nekaj misli in zaključkov, do katerih so prišli na osnovi predloženega gradiva za problemsko konferenco po vseh delovnih enotah tozda Pekarne Ljubljana. Povedal je, da se z gradivom, ki ga je predložila komisija občinske konference SZDL Ljubljana-Moste-Polje, komunisti v celoti strinjajo. Posamezne delovne skupine tozda so analizirale preteklo delo tozda in DO Žito. Podpirajo kritične misli in zaključke, izrečene v gradivu, ki zadevajo delavce, samoupravne organe in družbeno politične organizacije.

Izrazil je mnenje sodelavcev, komunistov in delavcev ostalih temeljnih organizacij Žita, da gre do vse zasluge novemu vodstvu ŽK Žito Ljubljana, družbeno političnim strukturam občine Ljubljana-Moste-Polje in mesta Ljubljane za njihov prispevek in prizadevanja pri spremembi osnovnega koncepta politike DO Žito, kakršen se naj uveljavi danes in jutri v Kombinat.

Ko je tov. Kosovel ocenjeval srečanja z novim glavnim direktorjem, Markom Sokom, tako na ravni poslovodnih organov kot družbenopolitičnih organizacij, jih je ocenil kot pozitivna, plodna. Hkrati je izrazil misel, da je to sodba vseh prisotnih na tem zboru. V ta prizadevanja so se vključile vse strukture združene dela temeljnih organizacij z željo, da bi krepili DO Žito Ljubljana, hkrati pa tudi temeljne organizacije združenega dela. Dejal je: »Da se bomo vsi, tako danes kot v bodoče, borili za nadaljnji razvoj in ugled delovne organizacije — kar so tudi zaključki s sestankov osnovnih organizacij ZK po obratih in tozda Pekarne Ljubljana.«

Gradivo nakazuje različne možne variante, možne spremembe organizacijskih odnosov v DO Žito, kot tudi v temeljnih organizacijah.

Na svojih sestankih so v tozd Pekarne Ljubljana zavzeli stališča in sklepe, ki poudarjajo, da sedanje organizacije DO in tozdov ne moremo gledati kot nespremenljive, statične. Zakonitost gradnje samoupravne socialistične družbe in življenja, ki jo opredeljuje Zakon o združenem

delu, zahteva in nakazuje možnost sprememb znotraj DO kot celote in tozdov, kot sestavnih celic te DO. Zato je potrebno programsko, družbeno politično in strokovno pristopiti k določenim akcijam. Le tako bomo dosegali nove kvalitetne premike v prid nadaljnega razvoja DO, ob premagovanju težav, s katerimi se vsakodnevno srečujemo na gospodarskem področju, kar se bo odražalo v boljšem gospodarjenju v bodočnosti.

Vprašanja neproduktivnosti, nesolidarnosti, nevestnosti, ki jih obravnava gradivo, ne moremo obiti samo s pohvalami. Vemo, da so bili taki primeri. Dogajali so se v vsakem tozdu, zato ne moremo s prstom kazati na drugega. Vsekakor so bile vrzeli, zlasti med skupnimi službami in poedinimi tozdi.

Ponovna oživetev družbenopolitičnih organizacij na ravni DO in tozdov nam mora zajamčiti takšne odnose, ki so za vsako družbeno sredino normalni. Temeljiti bodo morali na sporazumevanju in dogovarjanju. Teh, žal, v preteklosti tudi ni bilo. Mnogokrat so bili ti odnosi tudi spletkarski. Sedanji pa vlivajo zaupanje in spoštovanje.

Tov. Kosovel je nadalje izjavil, da veje danes v Žito »renesančni duh«, ki se kaže v veliki spremembi. Ta duh pa naj ne bo prisoten le na tej problemski konferenci, pač pa tudi pri bodočem delu.

Jože Vidic, delegat OO ZK tozd Triglav-Gorenjka

Dejal je, da se moramo v teh težkih časih zbrati in zgraditi pot v bodočnost. Omenil je, da smo vsi seznanjeni z vzroki, ki so pogojevali stanje, kakršno je danes v Žito. Čas, ki ga živimo in heterogenost delovne organizacije, v kateri delamo, pa je takšna, da bo potrebno še veliko dela, da bomo lahko enotno nastopali na vseh področjih. Bili bi neke vrste utopisti, če bi verjeli, da lahko vse probleme rešimo v dveh, štirih mesecih. Problemi, ki tarejo DO Žito, so približno takšni, kot so v občini, republiki ali federaciji. Tem problemom se ne moremo izogniti.

Če bomo zagotovili normalno delo v vseh temeljnih organizacijah, bo bistveno manj problemov kot takrat, če takega dela ni. Ob normalnem delu so tudi delovni in samoupravni ter drugi odnosi normalni. Stvari se začno zaostrovati, če ne delamo. Smo v položaju, ko nekateri zaradi splošne izvozne in uvozne problematike ne moremo normalno delati.

Reševanje problemov pa je veliko lažje, če sodelujemo vsi »na isti valovni dolžini«, mnogo težje pa tedaj, če vsak gleda le na »svoj lonec«. Seštevek vseh teh prizadevanj na izvozno-uvoznem področju pa je za temeljno organizacijo tozd Triglav-Gorenjka nedvomno premajhen.

Tov. Vidic je poudaril, da je težišče problemov prav v konditorstvu, ker v ostalih dejavnostih, npr. pekarstvu, morajo biti zajamčene osnovne surovine. V bodoče naj bi potekala koordinacija med tozdi v DO Žito tako, da bi vsi čimbolj sodelovali. Na ustvarjeni dohodek v posameznem tozdu naj ne bi gledali s stališča zasebnosti, kot da je »samo naš«.

Začrtal je tri izhodišča, ki jih smatra za osnovna in skupna:

1. Razvoj DO
2. Združevanje sredstev za ta razvoj in
3. Vodenje skupne finančne politike.

Da pa bi uspešno reševali trenutne pereče probleme, ki so za vse skupni, moramo imeti za to ustrezne službe, ki svoja dela dosledno opravljajo in ne delajo razlik med posameznimi dejavnostmi v DO Žito. Cilj naše DO Žito naj bo, da se vsaka dejavnost enakopravno razvija, tista pa, ki je že razvita, naj malo počaka, da jo druga, še ne dovolj razvita, dohiti. To je smisel naših skupnih prizadevanj. Če jih ne uresničimo, bodo ostali problemi nerešeni. V treh osnovnih dejavnostih Žita včasih ni ustreznega razumevanja, kar se kaže v tem, da v njih ni medsebojnih dohodkovnih povezav, pač pa sta minarska in pekarska dejavnost popolnoma dohodkovno povezani, konditorska pa je v povsem drugačnem položaju. Če se uspemo dogovoriti, da teh pregrad ni, ne glede za katero dejavnost gre, in če si vsi postavimo za cilj razvijati vse dejavnosti (zdaj se zavzemamo za tiste, ki dajejo večji dohodek, kar je tudi cilj nacionalnega gospodarstva), bomo nedvomno našli skupen jezik.

Vzroki, ki so pripeljali do tega stanja, so nedvomno v tem, da na ravni DO niso delovale tiste sile, družbenopolitične organizacije in druge, ki bi morale delovati, da bi se delo nemoteno odvijalo. »Ne znam si predstavljati uspešnega dela v tozdu, če samoupravni organi in družbeno politične organizacije ne delajo dobro. Vsak individualni poslovodni organ lahko k temu prispeva svoj delež. Na ravni DO pa tega ni bilo, ker tega nismo pretehtali in posvetili večje pozornosti.«

Ne moremo trditi, da je razpustitev sveta zveze komunistov v DO Žito vzrok za nastalo stanje, saj je potekala dejavnost preko OO ZK in sekretarjev.

Delovne organizacije, z dislociranimi tozdi, ne moremo uniformirati, saj zajema geografsko različne kraje in opravlja tudi različne dejavnosti, kar opredeljuje tudi ustava in Zakon o združenem delu.

Pomembno je, da se opredelimo za vodilo: V SLOGI JE MOČ! in se dogovorimo, na kakšen način bomo združevali sredstva za skupen razvoj in da se zedinimo o tem, katere dejavnosti bomo v tem trenutku razvijali hitreje in katere počasneje. Pri tem pa moramo upoštevati gospodarsko situacijo, v kakršni smo. Razjasniti moramo tudi to, katera dejavnost je povsem lokalnega značaja, katera pa občinskega, republiškega ali zveznega.

Tam pa, kjer je določena dejavnost povsem opredeljena s tehnologijo in ostalimi dejavniki, pa moramo upoštevati načela DO, solidarnosti in prednostnih investicij.

Zato predlagam, da se po nekaj mesecih ponovno sestanemo, preverimo, kaj smo naredili, ter se ustavimo ob problemih, ki jih bomo reševali v naslednjem obdobju še naprej. Le tako bomo lahko »ta voz vlekli naprej«, je povzel tov. Jože Vidic.

Zora Slovenec, delegatka OO ZK tozda Mlini

Na podlagi sklepov konference OO ZK tozda Mlini in gradiva za problemsko konferenco je posredovala v imenu delegacije tozda Mlini k razpravi naslednja stališča:

— Strinjamo se s stališči in sklepi delovne skupine, ki so bili predlagani za problemsko konferenco. Ob 3. točki sklepa, ki govori o pripravi predloga o organiziranosti skupnih funkcij na ravni DO, bi bilo primerno vključiti še predstavnike družbeno političnih organizacij oziroma sekretarje OO ZK.

— Ugotovljena sprememba o tem, da so v večini proizvodnih tozdov organizirali lastne strokovne službe, ne da bi bilo predhodno po normalnem postopku takšna sprememba sprejeta in ekonomsko utemeljena, pomeni za tozda Mlini večjo finančno obremenitev za DSSS.

Že pri obravnavi plana svobodne menjave dela za leto 1981 smo predlagali, da se za leto 1981 tozda Mlini ne more več obremenjevati, kot je bilo planirano. Nadalje — da takoj pristopimo k odpravi nerazporejenih delavcev v DSSS, za katere smo še posebej obremenjeni in da je potrebno v bodoče sprejemati plan svobodne menjave dela za DSSS skupno z že usklajenim planom tozda Mlini.

V našem tozdu bi želeli odpraviti mišljenje, da smo za DSSS preveč obremenjeni.

Zaradi takšnih pripomb je bilo že sklenjeno na kolegiju predstavnikov tozdov, da se delitev sredstev za DSSS za leto 1982 v globalu sprejme, da pa se do prvega periodičnega obračuna pripravi pregled pravilnosti obremenitev po posameznih tozdih, glede na elemente samouprav-

nega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih združenih tozdov in DSSS v DO Žito, ter dejanske angažiranosti DSSS.

Takšen postopek bo v bodoče preprečil dvome o planu svobodne menjave dela.

— Glede bodoče organiziranosti služb v DSSS in tozdih bi bilo po našem mnenju potrebno ugotoviti možnost racionalizacije, pri čemer bi upoštevali specifičnosti DO Žito.

Racionalnejša organiziranost bi morala dati boljši delovni učinek ter zagotoviti boljše splošno počutje zaposlenih v skupnih službah. Kakršnokoli dvojno delo v posameznem tozdu in DSSS bi morali odpraviti.

Povsem je potrebno odpraviti nezaupanje med DSSS in tozdi, če hočemo doseči, da bodo dogovorjena dela oz. opravila dejansko pravočasno in kvalitetno izvršena. Tako tozdi kot posamezne službe v DSSS morajo omogočiti več osebnih stikov. Obojestransko zanimanje pri izvrševanju konkretnih del mora biti enakovredno, kar bo veliko pripomoglo k uresničenju stabilizacijskih ukrepov.

— Zelo pomembno je spoštovanje vseh samoupravnih aktov DO Žito in tozdov, tako s strani družbeno političnih organizacij, organov upravljanja kot individualnih poslovodnih organov. Pri tem mislimo tudi na skupno dogovorjeno poslovno politiko DO Žito, za katero bo tudi v bodoče pomembna podpora v vseh občinskih gospodarskih in družbeno političnih skupnostih, na katerih območjih delujejo temeljne organizacije, združene v DO Žito.

Ob vseh dognanjih o nespoštovanju samoupravnih splošnih aktov in skupno dogovorjene poslovne politike bi morala tudi delavska kontrola s svojim preventivnim delom več narediti. V zvezi s tem tudi ni bilo mogoče ugotoviti kakršnekoli odgovornosti, pač pa so potekale določene razprave, ki so samo kvirile medsebojne odnose.

Miha Ham, delegat OO ZK tozda Blagovni promet

Najprej je omenil, da je v predloženem gradivu zajeta vsa problematika, ki je bila v preteklih letih prisotna v ŽK Žitu in da se z gradivom v tozda Blagovni promet strinjajo. Že pred petimi ali šestimi leti smo v Kombinat reševali podobno problematiko, prizadevanja za njeno rešitev pa so zvođenela in čez določen čas so se pojavili enaki problemi. Izrazil je stališče svojega tozda, da naj prizadevanja za rešitev teh, skoraj istovetnih problemov, ki se jih lotevamo zdaj, ne smejo zvođeneti.

Zato moramo dosledno izvajati zaključke, do katerih bomo prišli na današnjem sestanku. V ta namen določimo nosilce in odgovorne delavce, ki bodo zadolženi za njihovo izvršitev.

Opazni pa so že določeni premiki, ki se kažejo v tozda Blagovni promet, kot v tozdu skupnega pomena. Odražajo se v naslednjem: Izvozno-uvozne plane so pripravili že v novembru 1981, kar se prejšnja leta ni dogajalo. Ti plani zajemajo prodajno-na-

nabavno in izvozno-uvosno funkcijo na ravni delovne organizacije Žito, kar je zelo pomembno. Nadalje imajo izdelana izhodišča za prodajno politiko v letu 1982, ki je že usklajena s temeljnimi organizacijami. Izdelano imajo tudi politiko izvoza in uvoza, prav tako usklajeno na ravni tozdov. Ugotavljajo, da že rešujemo kadrovske probleme, tako na ravni tozda Blagovni promet kot DO Žito, kar je pogoj za nadaljnje normalno delo. Odprta so vprašanja, ki zadevajo združevanja sredstev za investicije na ravni DO Žito in združevanja ter koriščenja sredstev rezervnega sklada, prav tako na ravni DO Žito.

Toljen Grafenauer, delegat OO ZK tozda Šumi

Kot predstavnik tozda je uvodoma povedal, da se strinjajo s stališči in sklepi predloženega gradiva, kar je jamstvo, da pri njihovem uresničevanju ne bodo imeli nobenih težav, oziroma reorganizacij v tozdu Šumi, medtem ko bo v ostalih tozdih v tem smislu dokaj težav.

Stališča in sklepi, izraženi v gradivu, so zelo podobna stališčem in sklepom družbeno političnih organizacij v Šumiju, ki so jih posredovali maja 1981 delovni skupini z občine Ljubljana-Moste-Polje. Izrazil je podporo tozda temu gradivu ter povedal, da

nameravajo v tozda Šumi tako tudi delati. Opozoril je na nepravilno obravnavanje zaključnega računa za leto 1981, na katerega so v tozda Šumi že dali svoje pripombe, ki so jih posredovali tudi delovni skupini moščanske občine. Podrobnosti so v zapisniku, ki nosi datum 6. 5. 1981. Navedene podatke je treba popraviti.

Zlata Vidmar, delegatka OO ZK tozda Pekarna Krško

Diagnoza stanja, ki izvira iz gradiva in diskusije predhodnih govornikov je ta, da je DO Žito izgubila na svojem pomenu, ki ji ga daje Zakon o združenem delu, ki opredeljuje tudi pomen tozdov v DO. To je posledica nespoštovanja samoupravnih aktov, ki jih bomo morali v bodoče kot prve dosledno in di-

sciplinirano izvajati in spoštovati ter vsako njihovo kršitev obravnavati.

Drugič je treba preveriti samoupravno organiziranost DO Žito. S tem delom je komisija že začela. Dognati moramo, kako naj se veže navzven, da bi dosegla čimboljšo kvaliteto dela, v vse težjem družbeno ekonomskem položaju, v kakršnem je gospodarstvo Jugoslavije in z njim tudi naša DO. Gre za povezavo v večje združenje, da bi rešili probleme, ki jih že čutimo in jih bomo še bolj — to so vprašanja nabave surovin, izvozne in uvozne politike, trga in devizne politike.

Predno pa bi se vezali navzven, je treba preveriti našo interno, notranjo povezanost v DO Žito. Zlasti je tu pomembna ustrezna organiziranost tozdov skupnega pomena kot so: Blagovni promet, Razvoj-inženiring in Tehnični obrati. Če imamo delovno organizacijo, jo imamo zato, da preko nje uresničujemo njeno celotno poslovno politiko. To pomeni, da je osnovna politika sestavljena iz nabavne, prodajne, razvojne, finančne politike, marketinga, investicijske ter vseh drugih, delnih politik, ki sestavljajo celoto.

Do sedaj je veljalo, da so se razvijali tozdi, ki so imeli denar, tisti pa, ki so bili v težkem položaju, pa so se razvijali le malo ali nič, čeprav so bili še najbolj potrebni razvoja.

Zato pride do izkrivljanj, morda najbolj v tozdu Blagovni promet, ki se bori za dohodek in ni v enakopravnem položaju z drugimi tozdi, ki so proizvodni, ker s prodajo ob boku teh tozdov ne

morejo doseči cilja, ki ga vsi skupaj zasledujemo.

Ob upoštevanju vseh samoupravnih aktov je treba uveljaviti in izvajati enotno politiko nagrajevanja v vsej DO, kar je jamstvo za enakopraven položaj vseh delavcev.

Urediti moramo politiko združevanja vseh sredstev, s tem pa investicijsko politiko, kar je rezultat planiranja in izvajanja planov ter določil planiranja, od letnih do srednjeročnih planov. Po tozdih moramo urediti dohodkovne odnose, informiranje in povratne informacije.

Aktivirati moramo družbeno politične organizacije na ravni DO, ki bi reševale predvsem vsa pomembna pereča vprašanja DO. Danes, na tej konferenci, se moramo dogovoriti za dejanja, za akcijo ter o tem, kaj bomo čez pol leta ugotavljali in presojali. Vsega ne bomo mogli uresničiti v šestih mesecih, določene faze pa prav gotovo. Zato imenujmo nosilce akcije.

Glavni direktor bo v svojem mandatsnem obdobju nedvomno zastavil program razvoja DO Žito.

Brez nas, individualnih poslovnih organov in odkritega timskega dela ne bo mogel uresničiti svojega koncepta. Pri tem ga moramo prav vsi podpreti, je zaključila Zlata Vidmarjeva.

Mojca Primic, delegatka OO ZK DSSS za tozda Razvoj-inženiring

Tozda Razvoj-inženiring je bil ustanovljen pred štirimi leti za opravljanje del skupnega pomena, razvoja, investicij in izvedbe investicij. Uvedli so novo financiranje, ki je potekalo po letnih pogodbah, po dogovorjenih delih za tekoče leto. Pogodbe so sklepali z vsakim tozdom posebej. Nekateri tozdi jim iz finančnih in drugih vzrokov niso poverjali del, zato so opravljali pač tista dela in naloge, ki so jim jih plačali in poverili.

Drugo področje so dela, ki so skupnega pomena in jih ne opravljajo za določen tozda, kot je bilo lani urejanje problematike s koruzo. Pri takih delih sodelujejo in za to ne dobe določene plačila.

Takšne izkušnje so jih privedle do razmišljanja, da bi bila za tozda Razvoj-inženiring ustreznejša drugačna organiziranost, da ne bi zaviseli le od letnih pogodb, ki jih sklepajo s posameznimi tozdi.

V ta namen so že začeli skupne akcije na področju Žitovega pekarstva, kjer so uvedli sestanke tehnologov, ki so vsakič v drugi delovni enoti ali tozdu. Ta srečanja so rodila nekaj akcijskih programov za nabavo surovin, dogovorili so se za prenos receptur iz enega v drug tozda, seznanjajo se z dosežki pekarske tehnologije, ki bi bila primerna za Žitovo pekarstvo. Podobne akcije potekajo zdaj na področju konditorskih izdelkov in slaščičarstva, kjer se zavzemajo za poenotenje in pestrejši asortiment vseh Žitovih proizvodov.

Drug pereč problem je služba kontrole kvalitete, ki se iz DSSS zdaj seli v tozda Razvoj-inženiring. Tozda Razvoj-inženiring razume težnje dislociranih tozdov, ki si želijo sami svojo kontrolo in uvajajo zato svoje službe kontrole kvalitete, čeprav imamo tukaj, v Ljubljani, v ta namen skupno, ki je v okviru DSSS.

Govornica je poudarila pomen skupne službe kontrole kvalitete in njenih rednih analiz za tozde, tako mikrobioloških kot fizikalnih, kemičnih in reoloških. Te analize je potrebno vsakodnevno prenesti v tehnologijo in jih upoštevati, zlasti še pri novih izdelkih.

Zato moramo v okviru DO Žito dati službi kontrole kvalitete tisto mesto, ki ji po njeni vlogi pripada in ki ga mora imeti tudi po zakonskih predpisih!

Bogo Kralj, delegat OO ZK tozda Pekarna in slaščičarna Dolenjska

Opozoril je na problem financiranja skupnih služb in s tem v zvezi tudi na financiranje treh tozdov posebnega pomena.

Po njegovem mnenju proizvodni tozdi plačajo skupnim službam znatno več, kot pa za to dobijo. To je osnovni vzrok, zakaj so si nekateri proizvodni tozdi osnovali svoje strokovne službe, tisti, ki so bili za to finančno sposobni, ali so vsaj mislili, da so.

Menil je, da bo vsaka temeljna organizacija tako dolgo, dokler bo imela ta občutek, da preveč plača, iskala rešitve, ki bodo za njo ugodnejše.

Ker pa nimamo pregleda nad stroški, ki jih dajejo za skupne službe delovne organizacije, ki so približno tako velike kot ŽK Žito, je govornik predlagal, da bi naredili analizo, iz katere bi bilo razvidno, koliko dajejo v ta namen drugod.

Če bi Žitovi proizvodni tozdi sprevideli, da je v drugih delovnih organizacijah to normalno in neobhodno, bi se s tem sprijaznili, ne pa da neprestano zagotavljajo, da bodo »plačali še letos, drugo leto pa ne več«. Pri vsakoletnem sprejemanju plana in dodatnih plačilnih moramo izhajati iz oprijemljivejših analiz, je zaključil Bogo Kralj.

Franc Kovačič, delegat OO ZK tozda Imperial

Odzval se je na tiste trditve iz gradiva, ki navajajo, »da so obstajale tendence posameznih tozdov po nekakšnih majhnih podjetjih, oziroma določenih samostojnih rešitvah«, vendar temu ni tako. Izrazil je prepričanje, da je bilo v različnih razpravah rečeno, da je, čeprav neimenovana, temeljna organizacija Imperial ena tistih, ki je kazala takšno nagnjenje. Gradivo, ki so ga prejeli, so ocenili za preveč načelno, čeprav zadeva bistvene probleme, značilni pa so tudi za širšo družbeno skupnost. V tozdu Imperial so želeli, da bi se delovna skupina mošćanske občine oglasila pri njih, vendar do tega srečanja ni prišlo zaradi prezaposlenosti.

Menil je, da bo treba za nadaljnje skupno delo takšna gradiva bolj analitično obdelati.

Novemu direktorju DO Žito so posredovali gradivo o tozdu Imperial z namenom, da bi vsi dobili drugačno sliko od te, ki je bila doslej prikazana.

V nadaljnjem izvajanju se je dotaknil 100-letne tradicije, ki jo ima v konditorstvu Imperial. Do integracije z Žitom je prišlo leta 1970. Slovenski konditorji so se dogovorili o delitvi dela na slovenskem, jugoslovanskem, kasneje pa še na mednarodnem tržišču, ki zadeva uvoz in izvoz. Imperial je doletela usoda delovne enote, ki je praktično ostala brez pravic odločanja, imela je le pravico do dela, kar je veljalo vse do leta 1974.

Na osnovi ustavnih amandmajev Zakona o združenem delu in Ustave je vel takrat določen odpor do ustanavljanja temeljnih organizacij. Kasneje je bila izvedena politična akcija v tej smeri, in Imperial je postal tozda.

Kaj smo lahko zahtevali kot samostojni tozda, kar smo tedaj postali? To, da so naši samoupravni akti v skladu z Zakonom o združenem delu, da so zakoniti. Tu se je vodila širša bitka v političnem smislu, ki se je odražala tudi na kongresih in v živ-

ljenju delovne organizacije. Šlo je za to, kakšne pristojnosti gre do komu in odnosi so se v tem boju skalili.

Drug problem je bil v samem poslovanju. Tako smo se postavili po robu mednarodni pogodbi, ki bi postavila tozda Imperial pred vprašanje o njegovem nadaljnjem obstoju, v primeru, če bi jo podpisali. Poleg licence, ki so jo kupili, bi morali plačevati za proizvode, ki so bili že dolgo izključno Imperialovi licenčni, kakor da so kupili licenco tudi za te svoje proizvode. Pri podpisu pogodbe ni sodeloval noben predstavnik Imperiala, pač pa je vse potekalo na ravni DO.

»Vedno smo si prizadevali, da bi imeli učinkovite, dinamične skupne službe, na zahtevni strokovni ravni. Vsa leta nazaj se je dogajalo, da nismo bili dosledni pri izvajanju tistega, za kar smo se dogovorili. Naše obnašanje je utemeljeno v samoupravnih aktih, ki smo jih podpisali, zato je neutemeljen vsak očitek, da smo vodili samovoljno politiko. Bili pa smo dokaj aktivni in ambiciozni, tako pri razvoju, notranji samoupravni organiziranosti, kot po politični in strokovni plati.

Nihče nam ne more očitati, da smo se zaplotniško obnašali. Na ravni delovne organizacije smo združevali sredstva, ki dosegajo znotraj in izven tozda tri milijarde, in prevzeli obveznosti za to. Naš razvoj je bil intenziven zato, ker smo se že pred desetimi leti začeli vključevati v mednarodno delitev dela. Naša temeljna organizacija je bila do nedavnega edina, ki je izvažala na ravni DO Žito. Šele zadnja leta se nam pridružujejo ostale. Solidarnostno smo vedno radi prispevali svoj delež, le da smo morali vedeti komu, zakaj in kdaj dajemo.

Večkrat so nam očitali, da vidimo politiko odcepitve, kar nas je zelo začudilo, ker to nikomur ni nikoli prišlo na misel. Morda je vrsta nesporazumov, ki smo jih skušali premostiti z razgovori, kriva za napačna razumevanja naših pravih stališč.

Na ravni DO smo vedno hoteli imeti red in disciplino, sodimo pa, da je treba zaupati v tisto, za kar se dogovorimo.

Na koncu je Franc Kovačič v imenu tozda Imperial izrazil pripravljenost za izvrševanje sklepov s te problemske konference in dejal, da bodo nudili pri tem vso podporo.

Stane Hafner, delegat OO ZK tozda Maloprodaja

»Ko poslušam diskutante na tej problemski konferenci, ugotavljam, da sploh ni potrebna. Vsi se z vsem strinjamo, vsi podpisujemo, kar je v gradivu napisano. Nekje pa je vendarle bil 'kratek stik'!

Že tovariš Kovačič je delno analiziral vzroke za nastali položaj. Mislim, da so tudi v razliki med nekdanjim sistemom, ki smo ga bili navajeni in kasnejšim demokratskim popušćanjem v vodstvu DO Žito. Saj poprej nisi smel niti stola sam kupiti!

V ustanavljanju tozdov, ki ga je utemeljeval Zakon o združenem delu, smo videli rešitev za nadaljnje delo in gospodarjenje.

Ko pa je prišlo do ustanovitve teh tozdov, je začel vsak vleči k sebi, češ: 'Zdaj pa se moram izkazati kot dober gospodar'. V bistvu nismo imeli posluha za drugega. Gradivo je premalo konkretno, povedati bi morali, zakaj je do določenega problema prišlo, kje so korenine, izvor. Ko je prišlo novo vodstvo, smo se sicer necentralistično dogovarjali, razšli smo se, sprejeli sklepe, doma pa je vsak spet delal po starem, ker ni nihče odločno tega preprečil. Vsak je nato svojim samoupravnim organom predočil situacijo po svoje,

v različnih tozdih so zavzeli sebi ustrezne, med seboj različne sklepe, in spet smo začeli 'Jovo na novo'.

V obdobju petih let so naredile posamezne temeljne organizacije velik napredek, sama DO Žito pa se navzven ni ojačala.

Šli smo celo tako daleč, da smo po treh letih razbili še tisto, kar smo imeli na ravni DO skupnega: izoblikovali smo tozda Tehnični obrati, Blagovni promet in drugo. Danes, ko se pogovarjamo o financiranju vsega tega, pa vidimo, da nam manjka tehnična služba. Vsak dinar, ki ga dajemo za te službe, ki smo jih sami izdvojili, pa nam je zdaj preveč. Drugo vprašanje je, kdo je do dinarja upravičen in koliko mu gre. Danes lahko presodimo, ali smo bili upravičeni vpiti: Tega ne bomo sofinancirali! ali ne.

Delovna skupnost skupnih služb ni nudila tistega, kar smo od nje pričakovali. Ker pa nismo dočakali, kar smo od nje pričakovali, smo jih proglasili za predrage. S tem v zvezi je nastopilo tudi vprašanje financiranja tozdov Blagovni promet, Tehnični obrati in Razvoj-inženiring.

V službi kontrole kvalitete je danes vrsta ljudi, s katerimi ne vemo kam. Mislim, da je v takšni organizaciji, kot je ŽK Žito, kontrola kvalitete nedvomno pomembna.

Glede ustanavljanja samostojnih služb po tozdih smo takoj v začetku zavzemali stališče, da ustanovimo nekatere samostojne službe in to tudi utemeljili s tem, da se mnoge službe pri nas podvajajo, kot na primer kadrovska. Za primer: sprejeli smo novega delavca, napisali podatke, z njimi smo odšli na Šmartinsko 154, s Šmartinske smo dobili izpolnjen formular, ki ga je bilo treba potrditi v centru. Mi, naš tozda, pa je v centru! Isto je bilo z računovodstvom. Za ta dela so nas preveč bremenili, čeprav so se podvajala!

To smo javno povedali in iz DSSS vzeli v tozda Maloprodaja vse kadre, ki smo jih zaposlili, vzeli bi jih še več, pa zelenih profilov ni bilo!

Če torej nekatere službe v DSSS niso dobro delale, so tozdi ustanavljali svoje.

Nekatere službe pa morajo v DSSS nujno obstajati, ne glede na lokacijsko razdrobljenost. Takšne so službe, ki se pečajo s skupno socialno problematiko zaposlenih, taka je služba za družbeni standard, ki se zaveza za stanovanjska vprašanja in počitniške domove, ter druga socialna vprašanja.

Ozke strokovne službe mora imeti vsak tozda 'pri roki'. Zato smo v našem tozdu tudi organizirali, kar potrebujemo. Če pa

nam nekdo dokaže, da bo za nas ceneje, če rešujemo vse na ravni DSSS, pa se mu pridružimo.

Dejstvo je, da smo se v tozdih obnašali preveč podjetniško. S tem moramo prekiniti in se začeti pametno dogovarjati.

Janez Klemenčič, delegat OO ZK tozda Pekarna Bežigrad

Povedal je, da so predloženo gradivo preučili in se z njim strinjajo. Kot ena najmlajših temeljnih organizacij so se že srečevali z nekaterimi problemi, za druge pa so slišali. Izrazil je pripravljenost, da to boleče in razdružujoče stanje v DO Žito tudi odpravimo, saniramo.

Za tozda Bežigrad je značilno, da je ena manjših temeljnih organizacij in resnično v veliki meri zavisi od uspešnega dela skupnih služb, saj svojih služb za ta dela nimajo. Glede na njihovo dejavnost in lociranost so živo zainteresirani za urejene odnose v DO Žito, za urejene odnose med tozdi ter za urejeno svobodno menjavo dela. Janez Klemenčič je izrazil misel, da je potrebno po njegovi presoji v imenu vseh manjših temeljnih organizacij, ki so v sestavu Žita, poleg večjih temeljnih organizacij, ki imajo svoje službe, nujno urediti odnose med skupnimi službami in tozdi, da bi se tako otresli občutka, da zanje dajejo preveč in da za plačilo ne dobe tistega, kar od njih pričakujejo. To velja tudi za vse tri tozde skupnega pomena, s katerimi je treba urediti te odnose.

V dveh letih, odkar je tozda Pekarna Bežigrad temeljna organizacija, so se mnogokrat znašli v položaju, ko so morali določen akt ali odločitev sprejeti, o njej pa se niso mogli natančno dogovoriti in zanjo tudi niso bili

prepričani, da je pravilna. Sprejeli pa so jo zato, da »bi ne bili zavora«, ki bi zavrla sprejem tega akta ali odločitve v DO Žito.

Franc Maček, delegat OO ZK tozda Pekarna Kranj

»Gradivo in diskusija prikazujeta realno stanje,« je povedal predstavnik iz Kranja. Zlasti se je strinjal s tovarišico Zlato Vidmarjevo, ki je govorila o enotnem razvoju ŽK Žito brez privilegijev — da bi se razvijal le tisti, ki ima denar, da ta svoj razvoj plača, tisti ki pa ga nima, pa mora stati ob strani, čeprav bi bil morda razvoja še najbolj potreben.

Tozda Pekarna Kranj je ena izmed temeljnih organizacij, ki je izključno pekarska. Po njihovem mnenju so po priključitvi k Žitu postali siromašnejši za eno oziroma dve dejavnosti. Morda so za to sami krivi, ali pa so bili premalo ambiciozni, ali pa premalo vztrajni, da bi znali zagovarjati in ohraniti tiste dejavnosti, ki so jih že imeli v okviru tozda. To dejavnost (izdelovanje keksov) zdaj uvajamo v mnoge Žitove tozde.

O kontroli kvalitete je Franc Maček menil, da ta služba mora obstajati, vendar je za tozda Pekarna Kranj velik problem komuniciranja, ker so »dislocirani« in traja mnogo časa, da izdelok prispe do kontrole, da kontrola nato opravi in da prispe v tozda Pekarna Kranj povratna informacija, ko največkrat že ni več aktualna. Prav zato ti zunanji tozdi sodelujejo z drugimi, ne z Žitovimi službami kontrole kvalitete.

Kar zadeva strokovne službe v DSSS, se je pridružil mnenju tozda Maloprodaja, ki omenja, da bo edino merilo ustanavljanja samostojnih služb v tozdu cenenost. Prav zaradi neučinkovitosti teh služb, zato, ker v skupnih službah nikoli ni bil nihče odgovoren, če neka stvar ni bila narejena, so se začele formirati službe po tozdih.

»Odkar ima tozda Triglav-Gorenjka avtomatsko obdelavo podatkov, smo se mu priključili, in vsak podatek, ki ga nujno rabimo, tudi dobimo,« je rekel.

Razprtije so se začele takrat, ko si na skupnih službah niso znali razdeliti »stolčkov«. Veliki so pretili, da odrinejo in hrome manjše; manjši, obrobnosti tozdi pa so ob tem razkolu plačali svojo ceno.

Marko Sok

Referat za problemsko konferenco ZK v Žitu, Ljubljana, dne 12. 1. 1982

Tovarišice in tovariši!

1. Na osnovi priprav na problemsko konferenco in na osnovi današnje razprave ocenjujem, da smo že v prvi fazi dosegli pozitivne rezultate. Dejstvo, da smo se komunisti v Žitu že delno pomenili v oceni situacije, kaže na moč subjektivnih sil Zveze komunistov nasploh in, ne nazadnje, tudi na zrelost članstva v Žitu, ki je svoje ocene in interese dvignilo nad tozđ, torej izven ozkega interesa. Kritično so se opredelili do pretekle prakse, ki je dokazala, da na takih osnovah ni mogoče graditi povezanega združenega dela in ni mogoče oblikovati skupnih interesov in ciljev. To je tudi potreben pogoj, da se lahko drugače dela in da lahko vsi skupaj pričakujemo novo kvaliteto rezultatov dela.

Predpriprava in prva razprava v tozđih v okviru osnovnih organizacij ZK je konsolidirala politično vzdušje. To ocenjujem na osnovi naslednjih ugotovitev:

a) Osnovne organizacije so kritično razpravljale o gradivu za problemsko konferenco.

b) Glavni napor se ne usmerja več v dokazovanje absolutno pravilne usmeritve posameznih tozđov, temveč v iskanje ustreznih skupnih vsebinskih rešitev.

c) V relativno kratkem času smo uspeli uskladiti interese, pripraviti predloge in izpeljati referendum za dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi tozđov v DO in statut DO. Prav tako smo se relativno hitro uspeli dogovoriti o temeljnih in samoupravno sprejeli sporazum o svobodni menjavi dela med tozđi in DSSS.

č) Ocenjujem, da smo v procesu trimesečnih priprav na plan za leto 1982 uspeli opredeliti celo vrsto usmeritev, ki dajejo trdnejše osnove za večjo poslovno enotnost in učinkovitost.

d) Aktivirane so vse družbenopolitične, samoupravne in poslovodne strukture v tozđih, DSSS in DO v smeri dograjevanja in oblikovanja dopoljenih odnosov v Žitu.

Vse to pa ne pomeni, da smo že opravili in da imamo že opredeljene vse rešitve za prisotne probleme. Nedvomno gre za proces, ki ima svoje vsebinske, strokovne in časovne dimenzije. To le pomeni, vztrajati in, ob stalni verifikaciji usmeritev, nadaljevati z razgrajevanjem kvalitetne celote.

slova usmeritev ter učinkovita DSSS. Ne gre skrivati, da velik del krivde za nastali položaj v DO nosi nesposobna, nestrokovna in neustrezno zasedena DSSS. Ne more biti v DSSS tisti, ki misli, da so tozđi zaradi DSSS in tisti, ki niso sposobni in ki se ne morejo vključiti v vsebinski koncept, da DSSS pripravlja ukrepe in sklepe, ki so sprejemljivi za tozđe in DO kot celoto. Pomembna oblika mora biti konfrontacija interesov in stalna borba za kvalitetne skupne rezultate dela.

Po drugi strani pa ni sprejemljivo, da ocenjujemo DO po učinkovitosti DSSS. Strokovnost in učinkovitost ocenjujemo v odnosih pri svobodni menjavi dela, ki pa ne smejo biti enostransko opredeljeni. Predlagam, da ponovno ocenimo SS o svobodni menjavi dela, ter odstranimo nepošteno odnose in samoupravno nesprejemljivo konstrukcijo, da so v skupnih službah oblikovana dela in naloge po delavcih za posamezne tozđe. Prav tako je potrebno zagotoviti dejanski vpliv tozđov na DSSS. Vse to pa ne bomo dosegli, če bomo razpravo vodili s pozicije groženja za odcepitev posameznih tozđov. Potrebna je klima sodelovanja in selekcije nesposobnih. Ob pripravah SS o svobodni menjavi dela moramo vsi skupaj oceniti racionalnost organiziranosti posameznih funkcij v okviru DO. To moramo opraviti s stališča, da DO ni mehanični seštevček tozđov, ampak nov družbenogospodarski subjekt, ki se mora soočiti z racionalno realizacijo osnovnih ciljev. Resnično pripravljeno za preusmeritev bomo lahko priznali šele takrat, ko bomo poslovodni delavci pripravljeno ponuditi samoupravljalcem rešitve, ki za ceno odstopov od določenih rešitev v tozđih bistveno izboljšajo učinkovitost DO. Eno izmed teh področij je računovodstvo, ki ni ustrezno organizirano.

Kritično moramo preveriti samoupravno organiziranost tozđov in DO, če hočemo nov kvaliteten poslovni subjekt. To je proces, ki ga nedvomno ni mogoče rešiti v kratkem času. Nikjer ne piše, da je bil proces organiziranja tozđov in njihove medsebojne povezave dokončen, prihaja do novih družbeno ekonomskih momentov in, ne nazadnje, se moramo zavedati, da proces organiziranja tozđov ni bil vedno najbolj ustrezen, predvsem v vidika delavca, da uveljavlja svoje pravice združevanja interesov in racionalnejšega pridobivanja in razporejanja dohodka. Ni mogoče dokazati, da veliko število tozđov omogoča višje ustavne pogoje zanje. Preveriti moramo sedanjo organiziranost.

Menim, da tozđ **Razvoj-inženiring** nima pogojev za tozđ in da bi svojo funkcijo v DO lahko ustrezno odigral samo v primeru vgraditve na raven DO, z delno združitvijo marketing funkcije v okviru tozđ Blagovni promet. Prav tako menim, da je potrebno temeljito pretehtati status in pogoje in delovanja tozđa **Tehnični obrati**. Menim, da moramo na ravni DO v okviru DSSS organizirati razvojno-tehnične funkcije. Tisti del vzdrževanja, ki pa je vezan na en tozđ, pa direktno raz-

porediti v tozđ. Prav tako menim, da se zaradi zaostrenih pogojev pri opravljanju preskrbovalne funkcije vedno bolj ustvarjajo pogoji za temeljito povezavo in delitev dela med tozđ Pekarne Ljubljana in tozđ Pekarna Bežigrad. Ni izključeno, da so zreli tudi pogoji za povezavo v okviru enega tozđa. Vse to so hipoteze, ki jih je potrebno strokovno verficirati in obdelati v okviru ustreznih samoupravnih ter družbeno političnih organizacijah tozđ in DO.

4. Ocenjevanje **finančne funkcije** smo že posredovali v gradivu za problemsko konferenco. Prisotna je težnja, da temeljno povezovalno funkcijo vseh tozđ združimo in ji damo nove kvalitete. Mi moramo vse naše finančne probleme združiti, jih spraviti na skupni imenovalec in različne situacije opredeliti v skupni finančni politiki. To ne pomeni ukinitve finančne funkcije v okviru tozđov, temveč smiselno povezavo, ki bo omogočila skupno politiko in skupno razreševanje problemov razvoja. Menim, da je skrajni čas, da prenehamo s tem, da skupno ne zasledujemo denarnih tokov likvidnostne situacije in da vsak zase išče svoje rešitve. Poudarjam: **ne podpiramo sedanje organiziranosti funkcije, temveč jo povezujemo in ji dajemo višjo kvaliteto.**

5. Komerzialne funkcije imamo do neke mere združene v okviru tozđ Blagovni promet. Z registracijo, če nam bo uspela, smo sicer naredili korak naprej v formalnem smislu, vendar menim, da ta tozđ še ne opravlja funkcije v zadovoljivi meri. Premalo je vsebine v tej funkciji, to ni tvorba, ki bi lahko delala brez temeljite koordinacije s tozđi. Logična povezava v okviru reprodukcijskega procesa zahteva dobro organiziranost blagovne funkcije. Uspešnost le-te se meri ne samo po rezultatih blagovnega prometa, temveč po rezultatih tozđov. Izpostaviti moramo izredno kritično nabavno funkcijo, ki postaja vsaj enakovredna, če že ne prioritetejša od prodajne. Predlagam, da o blagovni funkciji temeljito razpravljamo in jo dogradimo do takšne ravni, da bo kos kvalitetno opravljati svoje naloge.

6. Pomemben problem v naši hiši je specializacija tozđov in njihova integriranost v okviru DO. Ni potrebno dokazovati prednosti specializacije. Ta specializacija bo uspešno napredovala, če bo znala ohraniti stik s tistimi tozđi, ki so šli v specializacijo in tistimi, ki so to omogočili. Zavedati se moramo, da združevanje razvojnih programov in razvijanje specifičnih tehnologij v določenih tozđih, predstavlja skupen rezultat delovanja in celovitih odnosov v DO. Ne nazadnje gre tudi za pojem industrijske lastnine, ki odpira tudi formalnopravne osnove za skupno življenje.

7. Omenil sem že razvojno funkcijo, za katero menim, da mora dobiti dimenzijo DO. Naročniški odnos do tozđa Razvoj-inženiring ne more peljati naprej, temveč lahko še bolj odpira probleme. Za neustrezne rešitve ne moremo kriviti tovarišev v razvoju, temveč sistem, ki ima vpete nepravilne vzvode. Trdno moramo vztrajati pri zahtevi po drugi vlogi in mestu razvoja v naši DO. Poleg organizacijskih osnov pa moramo jasno opredeliti razvojne prioritete DO.

8. Posebno vprašanje je medsebojno družbenoekonomsko povezovanje med tozđi. Povezanost blagovnih tokov med tozđi in ekonomski odnosi, ki nastajajo med posameznimi subjekti, je temeljni odnos, ki zahteva premik od kupoprodajnega odnosa, kjer regenerirajo lokalistični in komercialni interesi, k dohodkovnemu povezovanju. Ti odnosi že trajajo vrsto let, zato moramo vedeti, da jih ne moremo rešiti čez noč. Dohodkovne povezave hočemo in moramo vsebinsko utrditi, ne pa formalno. Na osnovi skupnega rizika, skupnega plana, ki mora biti ne samo vizija materialnih ciljev, moramo tudi pokazati družbeno-ekonomske osnove, kako do ciljev prideš. To pomeni, da mora vključevati elemente skupnih vlaganj, skupnega rizika, skupnega razvoja, delitve dohodka in medsebojni odnosov. V kolikor tega ne bomo upoštevali, ohranjamo obstoječo situacijo, ki se kaže v odnosih nepovezanosti, kar ponovno odpira problem nezadostno razvite ustavne funkcije delavca in družbene komponente dohodka.

9. Odprt problem je povezovanje Žita v slovenskem prostoru. Dejstvo je, da noben tozđ in tudi DO ne more stati ob strani družbenoekonomskega procesa in intencij, da moramo našo in družbeno produktivnost dvigniti, spremeniti pogoje gospodarjenja, dvigniti pogoje dela in izboljšati socialno varnost slehernega našega delavca. Menim, da se moramo v ta razmišljanja in procese vključiti. Seveda mora ta biti tudi opredelitev širše družbenopolitične skupnosti. Vsaka odločitev ali usmeritev v KIT-HP ali v trgovino pa mora biti rezultat konfrontacije interesov in, ne nazadnje, odločitev družbenopolitičnih, samoupravnih in poslovnih struktur. Pri politiki povezovanja pa je po moji oceni potrebno upoštevati načelo postopnosti, horizontalnih povezav za jačanje nabavne in prodajne funkcije in načelo čimvečjega zblizanja s primarom.

10. Ob koncu podrobnejših opredeljevanj do posameznih vprašanj moram poudariti, da sem v Žitu nepolne štiri mesece in so zato lahko moja razmišljanja pomankljiva.

Ocenjujem, da smo dosegli določeno stopnjo enotnosti in da je naloga problemske konference, da se ustvarijo samoupravni pogoji, da se cilji problemske konference začnejo uresničevati. Osnovni cilj je, da uresničujemo sklepe z jasno opredeljeno odgovornostjo. Ko pa opredelimo odgovornost, moramo slehernemu omogočiti, da odgovorno uresničuje sprejete naloge. Pri tem pa se moramo zavedati, da je za doseganje dogovorjenih ciljev zelo pomembno delovanje poslovodnih struktur. Glede na zahtevno nalogo, pred katero smo v tem letu, ko je razen nekaj izjem večina direktorjev v reelekciji, menim, da se mora vsak poslovodni delavec sam oceniti, ali bo lahko sledil vsem potrebnim dogovorom. Ne nazadnje pa bo potrebno tudi, da družbenopolitične organizacije v tozđih, DO in v okviru DPS ter samoupravni organi temeljito ocenijo, ali nam ponavljanje določenih kadrovske rešitve ponovno ne odpira enakih problemov, kot jih ima Žito danes.

Na koncu predlagam, da v tem letu ponovno skličemo problemsko konferenco in da vidimo, kako se nam uresničujejo pro-

cesi konsolidacije samoupravne preobrazbe. Pri tem se moramo zavedati, da smo brez DPO in samoupravnih organov nemočni. Zveza komunistov in sindikat ne smeta avtomatično sprejemati vsega s strani posloводства in ne smemo v celoti integrirati poslovodne funkcije v DPO, ampak mora dajati podporo za uresničevanje tega, za kar smo se dogovorili.

Besedo so povzeli predstavniki družbenopolitičnih organizacij mesta Ljubljane, občin Ljubljana-Moste-Polje, Radovljica in Kranj

Jože Bučar, MK ZKS Ljubljana

Problemski konferenci je zaželel dobro in plodno delo, predvsem pa — rezultate. Poudaril je, da je najpomembnejše stališče vseh temeljnih organizacij, od katerih ne sme nobena manjkati, prav tako kot osnovne organizacije ZK, da naj oblikujejo stališča, dorečejo, dopolnijo izražene misli in stališča in na osnovi tega sprejmejo akcije, ki morajo slediti problemski konferenci.

Nadalje je podčrtal, da moramo nastopiti kot komunisti, ki smo zato v teh vrstah, da spreminjamo to družbo, takšno, kakršna je, z vsemi pomanjkljivostmi, seveda tudi znotraj delovne sredine, kjer poteka konferenca.

»V zaključkih in izhodiščih bo težko vse zapisati. Poleg tega, da moramo spreminjati medsebojne odnose znotraj Žita, nas čaka še vrsta nalog, ki se nanašajo na širšo družbeno skupnost, ki nas čakajo v tem predkongresnem obdobju. Ne moremo obiti Zakona o združenem delu, vseh sej centralnih in občinskih komitejev, ki nas, komuniste, zavezujejo v sedanjem trenutku.

Za pristojne delavce DO Žito je pomembno, kako bodo pristopili k reševanju problematike.

Komunisti v skupnih službah in vseh dejavnostih Žita bi se morali na osnovi današnjega srečanja posebej prešteti in sprejeti poseben program, po katerem bi rešili tista vprašanja in probleme, ki so privedli do tega stanja.

Danes so vsi govorniki ugotavljali, da ste kot delovna organizacija reprodukcijsko povezani v posameznih dejavnostih. Ko boste uredili še medsebojne odnose, boste lahko te skupne naloge bolje izvrševali.

V razpravi smo prevečkrat slišali poslovodne strukture, direktorje, ki so spregovorili kot odgovorni komunisti, škoda pa je, da niso spregovorili tudi ostali delavci. Zastavljali ste tudi vprašanja: ali graditi odnose na relaciji DELOVNA ORGANIZACIJA—TOZD ali TOZD—DELOVNA ORGANIZACIJA. S takimi razmišljanji bi morali prenehati in zgraditi odnose na temelju programa za krepitev celotne DO Žito. Prepričan sem, da to, kar je glavni direktor, Marko Sok, poudaril, da ste v zadnjem času nekaj doslegli, govori o tem, da imate nekaj skupnega, sicer bi bilo ne-

mogoče sprejeti takšne usmeritve in dogovore, kot ste jih. Čaka vas tehtno delo pri urejanju odnosov na relaciji DSSS — tozdi. Ob tem pa ste premalo spregovorili o nagrajevanju po rezultatih dela.

Zaključki, ki ste jih sprejeli, so zahtevni, zato bo treba zelo jasno opredeliti akcije, aktivnosti in odgovornosti in zagotoviti sprotno preverjanje storjenega, ob ponovnem srečanju, kakršno je danes. Navdaja me optimizem ob duhu, ki veje zdaj v vašem kolektivu in ob veri, da boste tem nalogam kos.

Vaša izhodišča nam bodo v pomoč pri občinski konferenci, ki je pred nami in bo obravnavala položaj delavca v tozdu. Iz tega pa bomo začrtali jasne aktivnosti komunistov v temeljnih organizacijah združenega dela. Zaključki, ki jih boste uveljavili v vaši DO, so napisani v duhu stališč mestne konference ZK Ljubljana in ostalih dokumentov ZKS in ZKJ,« je povedal tov. Bučar.

Gabrijela Jelen, IS skupščine Ljubljana-Moste-Polje

Izvršni svet občine Ljubljana-Moste-Polje je izvršilni organ občinske skupščine, torej v občini, koder je sedež DO Žito, ostali tozdi so drugje. Pri tem pa se, po besedah tov. Jelenove, na občini ves čas zavedajo, da je DO Žito delovna organizacija, ki ima ne samo slovenske razsežnosti, glede na to, da je razkrojena po Sloveniji, pač pa glede na svojo dejavnost in pomen, tudi jugoslovanski značaj. Delovna skupina OK SZDL Moste-Polje se je srečala s predstavniki DO Žito v izjemno konfliktni situaciji, ko je bilo več kot očitno, da funkcija delovne organizacije v bistvu iz dneva v dan zamira. Takšnega stanja pa organ, kakršen je izvršni svet, ki je konkretno in operativno odgovoren za izvajanje politike v občini, ni več mogel tolerirati. Izvršni svet ima funkcijo posrednika, ki ukrepa, da bi zagotovil zakonitosti, uresničevanje dogovorov, planov, sporazumov itd. Zato se je zavzel za to, da ta delovna organizacija ne zamre, pač pa da živi in dela naprej tako, kot je v zakonih opredeljeno. Pri tem je izvršni svet tehtal in zbiral ukrepe. V prvi vrsti se je odločil za preventivne ukrepe in se aktivno vključil v kadrovske rešitve, ter bil pri tem odločen, da v primeru kakršnegakoli manipuliranja in izigravanja poseže po ukrepih družbenega varstva DO Žito. Komentarji na takšna stališča izvršnega sveta so bili različni in tudi glasni. Izvršni svet pa je bil v svoji nameri trden in odločen in je svoja zagotovila glede kadrovske rešitve do dneva točno uresničil.

Čeprav so bili glasni komentarji drugačni, je bilo v času iskanja kadrovske rešitve med predstavniki Žita in IS doseženo tiho soglasje. Posledice tega tihega soglasja in razumevanja so se kazale v tem, da so bili nekateri postopki, ki so poprej potekali v Žitu mesece in mesece, ob takšnih in drugačnih predznakih, disharmonijah in sozvočjih v različnih skupinah, končani v izredno kratkem času in brezhibno. To so bili prvi znaki, da

se stvari v DO Žito obračajo na bolje in da se ni zakoreninila namera, da bi šlo vse čedalje bolj narobe.

»Ne glede na razmere, v katerih smo se srečali,« je nadaljevala predsednica IS, Gabrijela Jelenova, »smo morali na izvršnem svetu procese, ki tečejo v delovni organizaciji, pozitivno oceniti. Iz razprav na današnji konferenci je ugotoviti, da ni več dvomov o potrebnosti, smotrnosti in upravičenosti obstoja delovne organizacije, takšne, kakršna je danes, čeprav smo iz nekaterih razglabljanj vendarle zaznali, da mnogim še ni povsem jasno, kaj pomenijo kolegiji pri glavnem direktorju tov. Soku — ali so to prijatna, taka ali drugačna srečanja, ali pa obvezno, zakonsko določena koordinacija dela in poslovanja in usklajevanja dela individualnih poslovodnih organov temeljnih organizacij, ki je izredno pomemben člen, brez katerega delovna organizacija Žito ne more obstajati.

Izvršni svet je organ, ki ne more dajati svojih ocen na osnovi nekakšnih kratkotrajnih ali kratkih in previdnih razpoloženj, zato bi rada danes poudarila, da se IS kljub vsem pozitivnim gibanjem, ki jih opažamo danes v delovni organizaciji, ne bo odrekel svoji nameri, da stalno spremlja razmere v Žitu na osnovi vseh zakonskih vidikov.

Tako kot smo bili v IS aktivni v poletju 1981, smo tudi danes in bomo tudi takrat, ko zadeve ne bodo potekale tako, kot bodo morale. In tudi takrat ne, ko bodo nekateri mislili, da so spet v varnem pristanu zato, ker so kodeksi reelekcije mimo ali kaj podobnega in bi želeli vozove spet zapeljati po svoje! Zato bo moral izvršni svet v svoji vlogi delovati tako, kot je njegova zakonska dolžnost.

Koncepti, o katerih smo se na tej problemski konferenci pogovarjali in jih že vnašamo v planske akte DO Žito; dejstvo, da imate marljive in dobre delavce; dejavnost pa, ki jo opravljate, je izredno pomembna za življenjske prebivalstva — vse to jamči za to, da ni nobenih razlogov, da bi morali, eni ali drugi, posegati po izjemnih ukrepih, ampak da bomo vsi sproti in preventivno posegali po vseh tistih ukrepih, ki bodo zagotovili, da bo vsak naš delavec bolj organiziran, bolj smotrni, vsem delavcem pa zagotovljena še večja socialna varnost.«

Jože Leskovšek, OK ZKS, Ljubljana-Moste-Polje

Uvodoma je izjavil, da je OK ZKS soustvarjalec predloženega gradiva za problemsko konferenco. Pri sestavljanju gradiva so čutili odgovornost, da skupaj z drugimi občinskimi komiteji in komunisti v DO Žito organizirajo to problemsko konferenco, ki je podčrtala številne probleme.

Za zelo pomembno je navedel ugotovitev, da je ta konferenca ZAHTEVA po pogostejši, koordinirani obliki delovanja družbenopolitičnih organizacij, predvsem ZK na ravni DO Žito. Pozornost je obrnil na to, da se na tej konferenci še nismo dovolj pogovarjali o odgovornosti. Konferenca je pokazala visoko stopnjo idejne enotnosti, saj so se vsi enotno opredelili do iz-

hodišč in do ocene o razmerah v Žitu.

»Zdaj pa je pred ZK in ostalimi subjektivnimi silami tisti drugi del, ki ga je poudarila tov. Vidmarjeva iz Krškega, in ki se tudi meni zdi zelo pomemben: tej idejni enotnosti mora slediti akcijska enotnost. Že dejstvo, da so se na tej problemski konferenci zbrali najodgovornejši komunisti iz občine Ljubljana-Moste-Polje kot tudi iz ZK Žito in drugih občin, komuniste še bolj zavezuje.

Gotovo bo prišlo do idejne diferenciacije med posameznimi komunisti in naslednja problemska konferenca bo morala dati tudi odgovor na vprašanje: Kdo je sklepe današnje konference uresničeval in kdo jih ni? Dati bo morala odgovor na to, kdo v zvezi komunistov deluje in kdo ne.

Osnovne organizacije morajo izdelati akcijske programe. To zavezuje tudi vse občinske komiteje, da spremljajo aktivnosti osnovnih organizacij pri uresničevanju sklepov.«

Andrija Vlahovič, Obč. svet ZSS Ljubljana-Moste-Polje

»Komunisti bodo morali po tej problemski konferenci organizirati sestanke, na katerih bodo sprejete sklepe, stališča in usmeritve ponekod še dopolnili z mislimi z današnje razprave. Zapisnik z današnje razprave z izhodišči glavnega direktorja ŽK Žito, Marka Soka, so tako pomembni dokument, da mora biti osrednja informacija in usmeritev, ki bo najprej postavila vse komuniste na trdna tla in tudi povzročila diferenciacijo. Predloženo gradivo so govorniki ponekod označili za preveč splošno. Mislim, da je v načelih zadostno, saj jasno govori o družbenem interesu, o širšem interesu delovne organizacije, vse do slehernega delavca v njej.

Tudi sklepi z zasedanja AVNOJA so bili napisani na eni, dveh straneh, pa so bili močno mobilizacijsko sredstvo in platforma, na temelju katere je naša revolucija tudi uspela.

Zato ob samem dokumentu ni pričakovati različnih pogledov. Do njih bo prišlo, ko se bomo začeli ob naslednjem koraku pogovarjati o platformi, ki jo je začrtal tov. glavni direktor ŽK Žito, ko se bomo začeli pogovarjati o tem, ali rabimo v Ljubljani dva pekarska tozda, ali rabimo tozda Razvoj-inženiring v sedanjih obliki financiranja, ali rabimo te ali one službe. To je takrat, ko se bodo občutno zamajali kakšni stolčki, ko se bo pokazala potreba po vzponu ali znižanju koga ali česa.

Zadržal bi se rad ob komunistih iz tozdov. Kot vidim, danes niso prisotni vsi predstavniki tozdov. Imamo celo tozde, kjer so med nekaj desetih delavcev samo trije komunisti. Iz tega je razvidno delovanje OO ZK, ki niso povsod zagotovile niti idejno politične vloge.

Vsi skupaj moramo prispevati, da z mobilizacijo, ne z besedami, s konkretnimi dejanji, ki jih bo začrtal ta program, aktiviramo delavce, jih pritegnemo in ustvarimo vzdušje, v katerem bomo dosegli množičen sprejem delavcev v Zvezo komunistov. Mislim na takšne delavce, ki bo-

do pripravljeni ta stališča in načela, za katera smo se danes opredelili in enotno dogovorili in za katera smo pripravljene tudi priseči, uresničiti.

Točka 3., na strani 12 predloženega gradiva navaja: »Tehno-kratsko uveljavljanje parcialnih in kratkoročnih interesov v tozdih je bilo možno zaradi premajhne informiranosti delavcev v tozdi in DO ter nezadostne aktivnosti družbenopolitičnih organizacij.« Prvi sklep pa nato navaja: »s posebnim poudarkom na aktiviranju vseh družbenopolitičnih organizacij.«

Ugotovili smo, da je od 16 konferenc sindikata na območju občine Ljubljana-Moste-Polje konferenca v ŽK Žito med šibkejšimi. Vrsta akcij, za katere smo se dogovarjali v preteklih štirih letih, ni bila izvedena. Pri tem tudi komunisti niso odigrali svoje prave vloge.

Danes poudarjam, da smo predvsem komunisti, potem smo šele predsedniki, direktorji in še kaj. Sindikat in ZK lahko imata tudi drugačno mnenje kot direktor ali katerikoli drug, pri čemer gre za diferenciacijo.

Preseči je treba prakso, ko je šel predsednik OO ZK pred odhodom na komite, na občino ali drugam, poprej skozi direktorjevo pisarno, tam »poenotil« mnenja, nato pa se je izkazalo, da je bil vsak tozde zase enoten, ker so delavski svet, ZK, sindikat in direktor določenega tozda poenotili svoja stališča. Vsak tozde pa je govoril enotno za ozko, iz celote izvzeto, parcialno skupino, ne pa za delovno organizacijo Žito kot celoto. Na ravni delovne organizacije pa smo premalo naredili!

Na teh osnovah, o katerih se danes pogovarjamo, se bodo maksimalno angažirali komunisti. Dobesedno bo potrebno rekonstruirati, obnoviti in ponovno vzpostaviti nekatere funkcije, ob upoštevanju nadaljnje poslovne politike, o kakršni so delegati pred menoj govorili.

Prav izdelava srednjeročnih planskih dokumentov, s katerimi kasnimo za eno leto, — pa naj kasnimo z njimi še pol leta, samo da bodo kvalitetno izdelani — in na katerih bodo izdelani ostali samoupravni akti, ki jih moramo v najkrajšem času nato sprejeti — nas sili, da presežemo sedanje stanje ter ga obvladamo.

Prav zdaj je trenutek, ko je pomembna informiranost, saj potekajo po vsej Sloveniji občni zbori zveze sindikatov, pri katerih komunisti ne smejo biti le spremljevalci dogodkov, temveč tisti, ki bodo današnje sklepe in stališča posredovali delavcem. Povedali jim bomo, da je delovna organizacija lahko brez delovne organizacije in da imamo vsi skupen interes, da skupaj živimo. Da bi pa boljše živeli, bo treba tu in tam kaj prestaviti, reorganizirati in se včasih čemu odpovedati. Če tega ne dosežemo, potem ne bomo mogli več izvesti nobene pomembne investicije.

Občni zbori sindikata so priložnost, da v najširših okvirih delavskega interesa presežemo stanje, ki je bilo. Gre za preseganje vpliva manjše skupine, ki se sestaja na kolegijih ali drugače, ter se za nekaj dogovori. V bistvu pa širši družbeni interesi, ki jih zavzema komite, sindikat, občina ali katerikoli organ izven Žita, preprosto ne prodro do delavcev. Vsi so blokirani nekje na ravni direktorjev tozdov, pred-

sednikov sindikatov, sekretarjev ZK in delavci največkrat ne vedo za dogajanja ali pa so le ozko in enostransko obveščeni. Zato je potrebno na občnih zborih sindikata ustvariti vzdušje za izražanja mnenj. Ko pa bo v februarju konferenca sindikata, ta najširša fronta soočanja mnenj organizacij združenega dela, je treba afirmirati te principe med vsemi skupinami, ne le med komunisti.

V Žito je treba postaviti na nove osnove tudi mladinsko organizacijo. Ne sme biti temeljne organizacije, ki ne bo imela mladinske organizacije ali organizacije Zveze komunistov! V takšni organizirani družbi, kot je naša, bi moral biti vsak deseti delavec komunist. Tam, kjer tega ni, so na delu nazadnjaške sile. Mladina mora biti tisto jedro, steber, ki je najmanj obremenjen s preteklostjo.

Sposobna mora biti za to, da bo prevzela najpomembnejše naloge, ki jim jih nalaga naša družba. To pa ji bo uspelo le, če bo organizirana. Pri tolikem številu mladih do 27. leta starosti, kot jih lahko najdemo v tako veliki organizaciji, kot je DO Žito, predstavljajo veliko udarno moč, dejavno jedro organizacije ZK. Ne sme se dogoditi, da bi bili to le pasivni spremljevalci, ki se z vsem strinjajo, rečejo, da, čemur smo bili danes priče vsi prisotni, s svojimi dejanji pa dokažejo nasprotno.

Naš pravi odnos bodo pokazala dejanja. Kazala pa se bodo v tem, kako bomo pripravili delavce za referendum, kako bomo pripravili kaj dajati in prejemati, ne pa v govorjenju.

Ko govorim o kadrovske preosnovi, mislim na mladino in sindikat, v katerem bo veliko novoizvoljenih. Po drugi strani pa je treba povedati, da je za to stanje pri nas največ odgovorna poslovodna struktura in da bo potrebno med njo narediti odločilno selekcijo. Nikomur ni treba vzeti krone z glave, če je dobro delal, presoditi je treba, kdo bo prevzel breme razvoja DO na svoja pleča po dogovorjenih, začrtanih principih in se bo izkazal v dejanjih. Takšen bo direktor, vodil bo in užival zaupanje, kdor pa to ne bo, bo pač postal, kar bo zmožni biti.

Delavce moramo seznaniti z resničnim stanjem in jim predočiti optimistično, pozitivno vzdušje z današnjega sestanka na eni in težave na drugi strani. Predvsem pa se moramo zavzeti, da danes zastavljene cilje tudi dosežemo.

Znotraj delovne organizacije in tudi zunaj nje je treba strniti sile, matična občina Ljubljana-Moste-Polje in njen sindikalni svet bosta storila vse, da bi vsa ta prizadevanja uresničila tudi s pomočjo sindikata,« je poudaril Andrija Vlahovič.

Ivan Torkar, OK ZKS Kranj

Omenil je, da so se z navedenimi problemi na OK ZKS Kranj srečevali, saj so zadevali tozdravje Pekarna Kranj.

Kot svoje dopolnilo k razpravi je tov. Torkar navedel, da je bila pri današnji problemski konferenci v razpravi premalo poudarjena vloga osnovnih organizacij

ZK pri reševanju vseh problemov, ki so navedeni v samem gradivu in tistih ko so jih razpravljali obravnavali kot tehtne. Iz gradiva izhaja zaključek, da so posamezni individualni organi odločali o marsikateri stvari po svoje. Vendarle je bila to posledica tega, da osnovne organizacije Zveze komunistov, sindikat in mladina niso odigrali svoje temeljne vloge v temeljnih organizacijah. Zaradi takega stanja so imeli ti ljudje možnost, da so včasih tako ukrepali.

Izredno pomembna je bila po mnenju tov. Torkarja razprava glavnega direktorja Marka Soka. Za DO Žito je najnujnejše, da čimprej sprejme srednjeročni plan, ker mora le-ta dati strateške usmeritve nadaljnjega razvoja in začrtati cilje, ki jih bodo morali doseči v okviru DO, tozdravje pa se morajo tem ciljem tudi podrežati. Delavec bo tako upravljalec tokov družbene reprodukcije.

Tudi v tozdravje Pekarna Kranj so večkrat obravnavali vprašanje neučinkovitosti skupnih služb v DO Žito in stroške, ki so nastajali ob tem. Pri tem so stroški tesno povezani z učinkovitostjo. Govornik je omenil smernice Edvarda Kardelja, ki je zapisal, da mi nujno rabimo tako samoupravne interesne skupnosti kot tudi skupne službe v okviru delovnih organizacij, vendar strokovno močne in dobro organizirane.

To misel lahko povzamemo tudi iz današnje razprave. Ko bodo skupne službe takšne, ne bo več vprašljivo plačevanje storitev s strani temeljnih organizacij. Po-

tekalo bo na drugačnih kvaliteten osnovah, predvsem s krepitevijo svobodne menjave dela.

Janez Smole, OK ZKS Radovljica

Povedal je, da je bila ta problemska konferenca neobhodna, ker so problemi in dezintegrativne težnje v DO Žito znani že nekaj let. O predloženem gradivu je izrazil stališče delovne skupine, ki je izdelala pregled stanja v DO Žito, kakšno je bilo v letu 1981. Zato so poudarjena nekatera dejstva, ki so prikazana kot vzrok, so pa bolj posledica že skaljenih odnosov v DO Žito v preteklih letih. Kljub pomanjkljivostim gradiva pa le-to služi za izhodišča in usmeritve, ki so za delovno skupino v celoti sprejemljiva, ter jih podpiramo.

Ta stališča pa bi morale osvojiti osnovne organizacije ZK pri svojem delu, v konkretnih akcijskih programih, ne le načelno. Po njih bi se morali konkretno ravnati individualni poslovodni organi. Le tako bo ta načelna podpora, ki ste jo vsi izrekli na tej konferenci, udejanjena, ne le ubesedena.

Gradivo morajo osvojiti tudi druge družbeno politične organizacije, zlasti sindikat. Ta ima na ravni DO sindikalno konferenco osnovnih sindikalnih organizacij, ki je sicer doslej obstajala, pa očitno v celoti ni odigrala svoje

vloge, saj bi sicer učinkoviteje preprečevala to, kar se je dogajalo v DO Žito.

V novem vzdušju, ki nastaja v DO Žito, pa lahko tudi sindikalna konferenca pomembno prispeva h konsolidaciji DO. Zato morajo današnje dogovore osvojiti in udejaniti poleg OO ZK tudi osnovne organizacije sindikata in konference.

Vsaka temeljna organizacija bo morala nadalje odstopiti od pozicij, ki jih je doslej zavzemala, česar predstavniki vseh temeljnih organizacij na tej konferenci niso izrazili. Če do tega ne bo prišlo, se ne bodo mogle razvijati temeljne funkcije v posameznih tozdravjih.

Na koncu je spregovoril o tovarni čokolade, Gorenjki, ter povedal, da gre za socialno varnost in existenco 100 delavcev, za »biti ali ne biti«. Stališče radovljiškega občinskega sindikalnega sveta je, da se mora ta problem rešiti znotraj DO Žito.

Glavni direktor Živilskega kombinata Žito, Marko Sok, je na osnovi sugestij, ki so jih posredovali govorniki, predlagal, da bi delovno predsedstvo problemske konference sklepe, ki so bili predloženi konferenci z napisanim gradivom, dopolnilo in jih strnilo v enoten, vsebinsko zaokrožen dokument. Na osnovi tega dokumenta bodo individualni poslovodni organi in družbeno politične organizacije lažje začrtale program ukrepov, na osnovi

S tem, ko ga bomo krepili, pa se bo okreplil občutek pripadnosti delavcev tega tozdravje celotni DO.

V preteklosti so v srednjeročnem obdobju pogrešali skupno planiranje, ki je bilo slabo zastavljeno tudi v novem obdobju. Na izpitu pa je zlasti odpovedala vzajemnost. Janez Smole je izrazil optimizem, ki ga navdaja ob tej konferenci, če bomo dolgoročno gojili vzdušje, ki ga je bilo čutiti.

Če bomo delavcem Gorenjke zamčili bodočnost in razvoj in uredili skupno planiranje, bo to poleg danes izraženih in napovedanih sprememb zadostno jamstvo za vse tozdravje in DO Žito, da bodo bolj prosperirali kot so doslej.

Stališča, ki jih je izrazil tov. Marko Sok, lahko služijo kot izhodišče za pristop k reševanju vseh navedenih problemov, saj se odlikujejo po tehtnosti in sistematičnosti.

katerih bodo začele svoje bodoče delo.

Odkritost, neposrednost in konkretnost razprav, ki so potekale na tej problemski konferenci, kaže na pogumno soočanje s stvarnostjo in osvetljuje probleme z večih vidikov. Le tako si lahko ustvarimo objektivno, ne pa enostransko sodbo o boju za resnično samoupravljanje in vlogo delavca v njem, ne le v DO Žito, temveč tudi marsikje drugod.

SKLEPI PROBLEMSKE KONFERENCE OO ZK Živilskega kombinata Žito, Ljubljana, dne 12. 1. 1982

1. Vse OO ZK v mesecu januarju in februarju 1982 na osnovi gradiv, stališč in sklepov problemske konference opredelijo svojo konkretno aktivnost pri njihovem uresničevanju s posebnim poudarkom na aktiviranju vseh družbeno-političnih organi-

2. Komunisti v delavskih svetih zacij.

V tozdravjih, DSSS in DO so dolžni, da na sejah razpravljajo in sprejmejo sklepe o nadaljnji aktivnosti in osnovi stališč in sklepov problemske konference ZK.

3. Individualni poslovodni organi temeljnih organizacij delovne organizacije pripravijo do obravnave zaključnega računa za leto 1981 osnove za uresničevanje skupne poslovne politike z dogovorjenimi prioritetami razvoja in potrebnega združevanja sredstev in predlog organiziranosti skupnih funkcij na ravni delovne organizacije. Pri tem se poleg IPO aktivno vključijo tudi vse DPO in samoupravni organi. Pri spremembi organiziranosti posameznih poslovnih funkcij je

potrebno dati še poseben podarek:

a) razvojni, tehnično-vzdrževalni, prodajno-nabavni in finančni funkciji.

S tem v zvezi je potrebno oceniti smotrnost sedanje samoupravne organiziranosti tozdravje skupnega pomena (Razvoj-inženiring, Tehnični obrati, Blagovni promet), kakor tudi izvedbo računovodstva in finančne funkcije.

b) Skladno s tem je potrebno ponovno oceniti tudi samoupravno organiziranost proizvodnih tozdravje ter sočasno uveljaviti načela racionalne delitve dela. Posebno je potrebno pregledati možnost tesnejšega sodelovanja med tozdravje Pekarne Ljubljana in tozdravje Pekarna Bežigrad.

c) Potrebno je pregledati organiziranost in kadrovske zasedbe v DSSS ter jo ustrezno spremeniti in dopolniti, da bo sposobna nuditi tozdravje strokovno kvalitetne storitve. Pri tem je potrebno oceniti pravilnost samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgo-

vornostih združenih tozdravje in DSSS v DO ŽK Žito, Ljubljana, ter odstraniti nepravilnosti.

4. Pri sestavi plana za leto 1983 je potrebno preiti od kupoprodajnih odnosov med tozdravje mlinsko-predelovalne in tozdravje pekarsko-slaščičarske ter testeninske dejavnosti na dohodkovne odnose po načelu skupnega prihodka.

5. DO ŽK Žito se bo aktivno vključevala v integracijske procese, ki se odvijajo v slovenskem gospodarskem prostoru.

6. Do 1. 10. 1982 bomo pripravili osnutek potrebnih samoupravnih sporazumov in splošnih aktov, ki izhajajo iz uresničevanja skupno dogovorjenih ciljev v DO ŽK Žito.

7. Koordinacijo sekretarjev OO ZK v DO ŽK Žito pri spremljanju poteka uresničevanja sklepov problemske konference in obveščanje OO ZK ter DS DO Žito

opravlja delovno predsedstvo problemske konference ZK. Mandat delovnega predsedstva traja do povnega sklica problemske konference OO ZK DO Živilskega kombinata Žito, Ljubljana.

8. Ponovni sklic problemske konference ZK bo najpozneje do konca leta. Predsednik problemske konference ZK poroča o svojem delu med sklicema.

9. Za organizacijo izvedbe sklepov št. 3, 4, 5 in 6 je zadolžen glavni direktor, ki na rednih dvomesečnih sestankih predsedstva problemske konference poroča o realizaciji sklepov in o morebitnih problemih in zastojih. Predsedstvo problemske konference tekoče obvešča o tem vse OO ZK v DO, kakor tudi občinske organizacije ZK, kjer majo sedež tozdravje.

Ljubljana, 21. 1. 1982

Predsedstvo problemske konference OO ZK DO ŽK Žito

Sreda, 13. januarja 1982

DELO

Žito povezuje klasje v obetavnije snope

Komunisti iz Žitovih tozdov so odločno podprli dohodkovno povezovanje med tozdi, ki so se že spreminjali v majhne delovne organizacije

LJUBLJANA, 12. januarja – Številni Žitovi tozdi so še do nedavnega delali in se vedli, kot bi bili že manjše delovne organizacije, delovna organizacija pa je zaradi tega pričela izgubljati svojo (z ustavo opredeljeno) vlogo. V takšnih razmerah je bil samoupravni položaj delavcev delno že ogrožen, saj so postopki odločanja o usodi delovne organizacije in tozdov potekali predvsem med poslovodnimi delavci.

To je med drugimi že lani ugotovila delovna skupina moščanske konference socialistične zveze, ki je opozorila, da je že skrajni čas za resnejši poseg v Žitove »družinske« odnose. Na pomoč sta priskočila tudi moščanska konferenca zveze komunistov in izvršni svet, ki je ob koncu leta uporabil svojo pravico in zamenjal direktorja delovne organizacije.

Daneš so o odnosih med tozdi na problemski konferenci spregovorili tudi delegati iz osnovnih organizacij ZK iz temeljnih organizacij (razkrojene so po vsej Sloveniji) in se odločno izrekli za novo politiko. Gradili jo bodo

predvsem na treh temeljih, ki so jih doslej zanemarjali: skupen razvoj vseh tozdov v delovni organizaciji, združevanja denarja za razvoj in enotna finančna politika do vseh tozdov. V razpravi so večkrat poudarili, da velikih sprememb se verjetno ne bo prihodnjih mesecih, čeprav so nekatere zadeve od lanske jeseni že uredili. Za uresničitev ciljev bodo morali posamezni tozdi tu in tam tudi pozabiti na kakšne posebne lastne zamisli o poslovni politiki in jih podrediti skupnim ciljem v Žitu.

Spremembe, ki jih pričakujejo delavci, bodo morale poseči predvsem v vsebino odnosov

med tozdi, ki so bili doslej največkrat na ravni kupoprodajnih, namesto da bi jih utrjevali na dohodkovnih temeljih. To velja predvsem za nekatere skupne službe. Če bo treba, so menili na konferenci, bodo zamenjali še kakšnega poslovodnega delavca, če se bo izkazalo, da ne more več slediti samoupravni preobrazbi.

Komunisti so danes še sklenili, da morajo priti njihovi sklepi in načelne opredelitve nemudoma v vse osnovne organizacije ZK v Žitu, kjer bodo pripravili konkretne akcijske načrte. Današnja stališča bodo posredovali tudi drugim družbenopolitičnim organizacijam, med katerimi čaka precej dela sindikate. S konference so se razšli odločni, da bodo na prihodnjem podobnem sestanku že lahko ugotovljali prve uspehe.

ŽELJKO ŠEPETAVC

Avtor članka, Željko Šepetavc, je zagrešil v zgornjem članku dve netočnosti:

1. Netočna in nejasna je trditev: »Na pomoč sta priskočila tudi moščanska konferenca zveze komunistov in izvršni svet, ki je ob koncu leta uporabil svojo pravico in zamenjal direktorja delovne organizacije.« DO Žito v navedenem času ni imela glavnega direktorja, le vršilca dolžnosti, izvršni svet občine Ljubljana-Moste-Polje pa ni nikogar zamenjal.
2. Avtor navaja: »To velja za nekatere skupne službe.« To je napačno. V DO Žito obstajajo le ene skupne službe — Delovna skupnost skupnih služb, ne pa več! Neobjektivna šepetanja lahko rodijo krike prizadetih, tem pa se lahko tovariš Šepetavc v bodoče izogne z globljim poznavanjem razmer v DO Žito.

Vinko Hafner na obisku v radovljjski občini

Bomo rešili tovarno čokolade?

Trenutnemu položaju in nadaljnjemu razvoju tovarne čokolade Gorenjka v Lescah ter enotni turistični ponudbi Bleda v dokumentih za novo srednjeročno obdobje je bil namenjen včerajšnji obisk predsednika republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Vinka Hafnerja in njegovih sodelavcev v radovljjski občini.

V Gorenjki, ki je eden od petnajstih tozdov DO Žito Ljubljana, so v prvih devetih mesecih za osem odstotkov zaostali za lanskimi proizvodnimi rezultati. Vzrok za to so bile težave pri uvozu surovin. Vse osnovne surovine za svoje delo, kakavovec, kakavovo maslo in rastlinske masčobe, mora Gorenjka uvoziti, saj tega doma ni dobiti. Devize za ta uvoz si je zagotavljala v spopoznavanju z blejskimi hoteli.

Bolj kot tem težavam pa je bil pogovor v Gorenjki uperjen vnaprej, kjer za 80 delavcev tega kolektiva, z njihovo proizvodnjo pa je povezanih več sto delavcev v Sloveniji, najbrž ne bo tako lahko.

Proizvodnja v Gorenjki je še obrtniška proizvodnja. Tehnolo-

gija je zastarela, stroji iztrošeni. Lahko se zgodi, da do prekinitve pride že danes ali jutri, sicer pa jim strokovnjaki prerokujejo največ dve leti življenja.

Za novo naložbo, za rekonstrukcijo tovarne, ki bi zagotavljala tudi pokrivanje uvoza za izvozom, bi potrebovali, predvsem za opremo, okoli 170 milijonov dinarjev. O rekonstrukciji tečejo pogovori že dobrih deset let, vse odtlej, ko je Gorenjka postala eden od Žitovih tozdov.

Zagotovo je bila rekonstrukcija predvidena v tem srednjeročnem obdobju, po sedanjih ocenah pa kaže, da jo bo težko uresničiti tudi v prihodnjih petih letih. Ob tem pa so v pogovoru, ki so mu prisostvovali tudi predstavniki delovne organizacije Žito, kritično spregovorili o pripravljenosti nekaterih tozdov za združevanje sredstev.

Vsa leta nazaj je namreč Gorenjka prispevala za razvoj nekaterih drugih tozdov, ko pa je sama potrebovala pomoči, je pri vseh ni našla.

Kot je dejal Vinko Hafner, pa bodo morali najti rešitve o ohranitvi proizvodnje ... on-

strukciji Gorenjke, kar pomeni tudi odločanje o tem ali bo edina tovarna čokolada v Sloveniji še živela ali ne, znotraj Žita samega.

Poleg drugih sistemskih vprašanj, kot so osebni dohodki, kadri, niska akumulacija, je bila enotna turistična ponudba v planskih dokumentih za novo petletno obdobje pomembna tema pogovora Vinka Hafnerja s predsedniki osnovnih organizacij sindikata ter drugih predstavnikov tozdov gostinstva in turizma radovljjske občine, ki je bil na Bledu, udeležil pa se ga je tudi sekretar republiškega odbora sindikata gostinskih in turističnih delavcev Dušan Dolinar.

O tem pa velja enodušna ugotovitev: kljub vsem prizadevanjem je turistični Bled še zmeraj precej oddaljen od take ponudbe. Precej je še takih, ki so podpisali dokumente o tem, da vstopajo v turistično poslovno skupnost Bled vendar še vedno vztrajajo pri starem, vsak za svojim plotom.

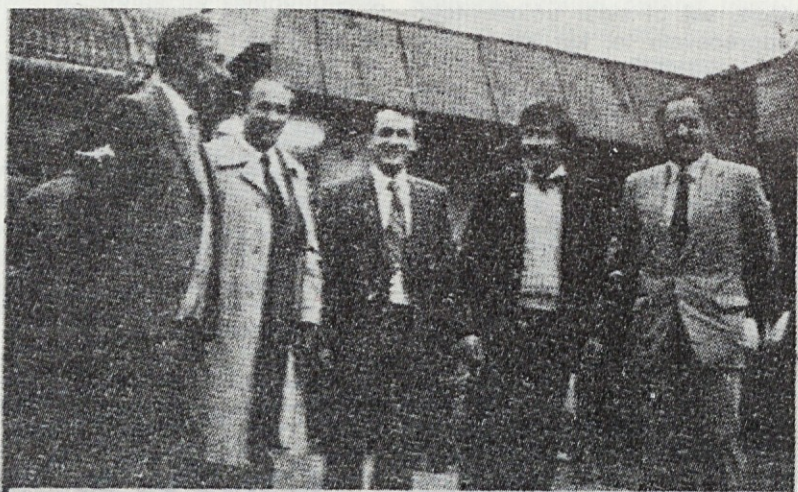
Ko je Hotelsko turistično podjetje Bled dalo pobudo za obli-

kovanje enotnega in realnega razvojnega programa turizma, o tem izdelalo posebno delovno gradivo in ga poslalo v marec na 40 raznih naslovov, odziva skorajda ni bilo. Ko je v skladu s sklepom problemske konference o turizmu, sklicane na pobudo CK ZKS, Turistična poslovna skupnost poslala elemente za usklajevanje srednjeročnih planov ozdov, ki oblikujejo turistično ponudbo Bleda in okolice za obdobje 1981—85, na 29 naslovov, so prejeli vsega tri pripombe. Med tistimi, ki so se zavili v molk, sta tudi Viator — k njemu sodita hotela Golf in Park in Kompas.

Prav to, da tudi Turistična poslovna skupnost ne zmore resnično zaživeti, je dokaz, kakšen je interes za enotno turistično ponudbo Bleda na Bledu samem ali pa tistih, ki skrbijo zanjo izven kraja.

Vinko Hafner se je včeraj udeležil tudi seje predsedstva občinskega sveta ZSS Radovljica, na katerem so spregovorili tudi o pripravah združenega dela na usmerjeno izobraževanje.

Vlasta Felc

● Novi glavni direktor Žita

Oktoberja je prevzel delovno dolžnost glavnega direktorja živilskega kombinata Žito Marko Sok.

V Žitu, ki ima 2330 zaposlenih delavcev v 14 tozdih in delovni skupnosti skupnih služb po vsej Sloveniji, čakajo novoizvoljenega glavnega direktorja zahtevne proizvodne, kadrovske, organizacijske in druge naloge. Živilsko-predelovalna industrija se v današnjem času stabilizacije vse bolj povezuje in združuje, da bi lahko uresničila osnovno nalogo: pridelati čimveč hrane na domači zemlji.

Na sliki: Novi glavni direktor ŽK Žito Marko Sok (na sredi) ob sprejemu pobratenih delavcev tozda Centrafon iz Loznice v Srbiji.

Besedilo in slika IC

DNEVNIK - SREDA, 13. januarja 1982

● V NAJVEČJEM SLOVENSKEM PRESKRBOVALCU Z ŽITI IN MOKAMI

Nov veter v Žitu

LJUBLJANA, 13. — Kaže, da je v Žitu zavel nov veter in da ta delovna organizacija, ki je s 40-odstotnim deležem največji slovenski preskrbovalec z žiti in mokami, počasi, počasi, vendar vztrajno grabi proti boljšim časom. Samo nekaj mesecev nazaj kaj takega ni bilo moč reči, saj se Žito s svojimi številnimi tozdi po vsej Sloveniji ubadalo z nesamoupravnimi družbenoekonomskimi odnosi, z nizko produktivnostjo in neurejenimi samoupravnimi odnosi med tozdi.

Ko je delovna skupina občinskega komiteja SZDL Moste-Polje lani obiskala to delovno organizacijo, je ugotovila, da se nekateri tozdi v Žitu spreminjajo v delovne organizacije in da prevladuje skupinsko-lastninska miselnost, dohodek ustvarjen na družbenih proizvodjalnih sredstvih pa so imeli za »lasten« dohodek.

Potem ko so konec lanskega in tudi v prvih dneh letošnjega leta v osnovnih organizacijah zveze komunistov v posameznih tozdih obravnavali kritične ocene delovne skupine moščanske SZDL, so včeraj delegati teh osnovnih organizacij na problemski konferenci še enkrat spregovorili o težavah in hkrati tudi začrtali naloge oziroma izhodišča za reševanje vseh nakopičenih problemov.

Več kot očitno je, da se v vseh tozdih zavedajo nepravilnosti v preteklosti, prav tako pa tudi, da pot v boljše čase ne bo kratka in tudi ne poslana z rožicami.

Delegati so imeli obilico pripomb na delo in obseg skupnih služb. Delegat tozd Mlini je dejal, da je treba čimprej racionalizirati organiziranost in obenem odpraviti nezaupanje med delovno skupnostjo skupnih služb in tozdi. Delegat tozd Razvoj inženiring pa je menil, da je problem zlasti financiranje teh služb. »Delavci imajo namreč občutek, da jim plačujejo dosti več kot dobijo,« je dejal delegat Razvoja inženiring.

»Ne vem, zakaj odkrito ne povem, da je bil še ne dolgo nazaj v Žitu ostri centralistični sistem, ki je pravzaprav kriv za vse nepravilnosti,« je v razpravi povedal delegat tozda Maloprodaje.

»Kljub uspehom v zadnjih mesecih pa bo moščanski izvršni svet vendarle ves čas budno spremljal delovanje te delovne organizacije. Tudi zato, ker Žito opravlja dejavnosti, ki so za Slovenijo velikega pomena,« je ob koncu dejala Gabrijela Jelen, predsednica izvršnega sveta Moste-Polje.

PETER PERČIČ

Opomba:

V predzadnjem odstavku avtor Peter Perčič navaja: »Ne vem, zakaj odkrito ne povemo, da je bil še ne dolgo nazaj v Žitu ostri centralistični sistem, ki je pravzaprav kriv za vse nepravilnosti.« Sodbo je prišilil po svoje, saj delegat tozda Maloprodaje ni zvalil krivde na »centralistični sistem«, pač pa na subjektivne slabosti, pomanjkanje samoupravne zavesti in krepitev moči tozdov zaradi slabih storitev skupnih služb.

IZID ŽREBANJA NOVOLETNE NAGRADNE KRIZANKE

1. nagrada, 750 din: Tone Rems, Ločna 21, Novo mesto
2. nagrada, 500 din: Vida Šubic, Na jami 1, Ljubljana
3. nagrada, 250 din: Ivanka Lukšič, Hubadova 15, Ljubljana

Nagrade dobite v blagajni DSSS, na Šmartinski 154. Čestitamo!

ŠESTEGA MARCA VSI V KRANJSKO GORO!

Smučarska sekcija rekreacijskega kluba Žito v Ljubljani prireja 6. 3. 1982 ob 9.30 v Kranjski gori prvenstvo DO v veleslalomu, teku in družinskem veleslalomu. Pogoje razpisa imajo poverjeniki v tozdih. Zadnji rok prijave je 12. februar. Pošljite jih na naslov: SMUČARSKA SEKCIJA RA Žito, Drago Lipicer, CENTRALNO SKLADIŠČE. Nastopite v čimvečjem številu, podprite svoje tekmovalce!